

Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης στις Ευρωπαϊκές Σχολικές Τάξεις.

Οδηγός για Εκπαιδευτικούς

www.teachers4digitalage.eu

   @teachers4digitalage

D2.2. TEACHERS 4.0 DIGITAL AGE: ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Ημερομηνία ολοκλήρωσης του παραδοτέου	31/10/2024
Ημερομηνία υποβολής	31/10/2024
Όνομα αρχείου	Teachers 4.0 Digital Age: ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
Πακέτο εργασίας	Πακέτο Εργασίας 2
Επικεφαλής του πακέτου εργασίας	Πανεπιστήμιο του Παλέρμο (UNIPA)
Επικεφαλής παραδοτέου	Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου (EUC) και Athens Lifelong Learning Institute (ALLI)
Συγγραφέας(είς)	Καθηγητής Μάριος Βρυωνίδης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Χάρις Ξυνάρη και Δρ Γεωργία Σολομωνίδου (EUC), Ουρανία Ξυλούρη και Στέλλα Παναγιώτου (ALLI)
Αριθμός αναθεώρησης	03
Επίπεδο διάδοσης	Δημόσια

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Έκδοση	Ημερομηνία	Κριτής/ές	Σχόλια
1.0	27/06/2024	Athens Lifelong Learning Institute (ALLI)	Αναθεώρηση του βασικού προτύπου και του περιεχομένου
1.1	20/09/2024	Όλοι οι εταίροι	Αναθεώρηση του περιεχομένου
1.2	24/09/2024	Όλοι οι εταίροι	Συμβολή στο τελευταίο τμήμα
1.3	01/10/2024	Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου (EUC)	Συγχώνευση όλων των περιεχομένων και τελική αναθεώρηση. Αποστολή στους εταίρους για μετάφραση.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Αυτό το Πρόγραμμα Σπουδών κυκλοφορεί υπό την άδεια [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Είστε ελεύθεροι να:

το μοιραστείτε: να αντιγράψετε και να αναδιανείμετε το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή,

το προσαρμόσετε: αναμίξη, μετατροπή και αξιοποίηση του υλικού για οποιονδήποτε σκοπό, ακόμη και για εμπορικούς σκοπούς. Ο νόμιμος πάροχος δεν μπορεί να ανακαλέσει αυτές τις ελευθερίες εφόσον ακολουθείτε τους όρους της άδειας.

Σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά: Πρέπει να δίνετε την κατάλληλη αναφορά, να παρέχετε σύνδεσμο προς την άδεια χρήσης και να αναφέρετε εάν έγιναν αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε με οποιονδήποτε λογικό τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υποδηλώνει ότι ο νόμιμος πάροχος υποστηρίζει εσάς ή τη χρήση που θα κάνετε.

Share Alike - Εάν αναμειγνύετε, μετασχηματίζετε ή αξιοποιείτε το υλικό, πρέπει να διανέμετε τις αλλαγές σας υπό την ίδια άδεια με το πρωτότυπο.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

<https://teachers4digitalage.eu/el/>

ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

SOFIA UNIVERSITY
ST. KLIMENT OHRIDSKI

UNIVERSITY
OF LODZ

Università
degli Studi
di Palermo

INSTITUTE
of EDUCATIONAL
POLICY

ATHENS
LIFELONG
LEARNING
INSTITUTE

ŁÓDZKIE
CENTRUM
DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA
PRAKTYCZNEGO

Research Innovation and Development Lab

MINISTERUL EDUCAȚIEI

MEDIA LITERACY FOR CITIZENSHIP

ENHANCING
DIGITAL SKILLS
ACROSS EUROPE
ALL
DIGITAL

cesie
THE WHITE LEADERSHIP CHALLENGE

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο παρών Οδηγός για Εκπαιδευτικούς έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να εφοδιάσει τους/τις εκπαιδευτικούς που θα διδάξουν το Πανεπιστημιακό μάθημα και το Διαδικτυακό Πρόγραμμα *Teachers 4.0 Digital Age*, με τα εργαλεία, τα προγράμματα σπουδών και τις γνώσεις που απαιτούνται για την επιμόρφωση των σύγχρονων εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να ενδυναμώνουν τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να έχουν κριτική σκέψη, να κάνουν συνειδητές επιλογές και να παραμένουν ασφαλείς, ενώ παράλληλα θα ενισχύουν συνεχώς την ανθεκτικότητά τους στον ψηφιακό κόσμο.

Οι εκπαιδευτικοί θα συμμετάσχουν σε μια μεγάλης κλίμακας δράση για τη βελτίωση των ικανοτήτων τους στα ψηφιακά μέσα, τόσο για την κατάρτισή τους όσο και για τη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη. Παρέχοντας μια βασική κατανόηση της πληθώρας των διαθέσιμων πόρων, ο παρών οδηγός επιδιώκει να παράσχει ένα σημαντικό υπόβαθρο, που θα επιτρέψει την ομαλή και επιτυχή διεξαγωγή των μαθημάτων και των σεμιναρίων *Teachers 4.0 Digital Age* σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν.

Το κεφάλαιο 1 του Οδηγού για τους Εκπαιδευτικούς περιέχει μια σύντομη εισαγωγή στο μάθημα. Στο Κεφάλαιο 2 παρουσιάζεται η πληθώρα των διδακτικών πόρων που διατίθενται σε κάθε οργανισμό ή άτομο που επιθυμεί και έχει τη δυνατότητα να διδάξει το μάθημα *Teachers 4.0 Digital Age*. Το Κεφάλαιο 3 παρέχει μια επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης που συνοδεύει το μάθημα. Τέλος, το Κεφάλαιο 4 παρέχει μια επισκόπηση πρακτικές συμβουλές για την διδασκαλία της κάθε ενότητας του προγράμματος σπουδών *Teachers 4.0 Digital Age*. Το παράρτημα του οδηγού, περιλαμβάνει το γενικό συμπληρωματικό υλικό.

Ο Οδηγός για Εκπαιδευτικούς έχει μεταφραστεί σε έξι (6) γλώσσες, στα αγγλικά, ελληνικά, βουλγαρικά, ρουμανικά, ιταλικά και πολωνικά, και διατίθεται σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή.....	6
2. Το Υπόβαθρο των Πόρων	10
3. Επισκόπηση του Υλικού Αξιολόγησης.....	18
4. Πρακτικές Συμβουλές για την υλοποίηση του περιεχομένου της κάθε ενότητας ..	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Επισκόπηση του Γενικού Συμπληρωματικού Υλικού.....	62

1. Εισαγωγή

1.1. Το έργο Teachers 4.0 Digital Age

Το έργο *Teachers 4.0 Digital Age* συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ και έχει διάρκεια τρία (3) έτη από το 2023 έως το 2026. Επιδιώκει να εξοπλίσει τους φοιτητές (κυρίως παιδαγωγικών τμημάτων) αλλά και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς με τα εργαλεία, τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζονται για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, την προώθηση του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της ανθεκτικότητας των εκπαιδευόμενων κατά της παραπληροφόρησης. Πρόκειται για ένα έργο που αποβλέπει στην ενίσχυση στις των ψηφιακών ικανοτήτων δύο χιλιάδων εκατό (2.100) (εν ενεργεία και φοιτητούντων) εκπαιδευτικών στην Ευρώπη και πιο συγκεκριμένα στη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Πολωνία και τη Ρουμανία.

Η σύμπραξη του *Teachers 4.0 Digital Age* ανέπτυξε ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών που αποτελείται από δέκα (10) ενότητες συνολικής διάρκειας εξήντα (60) ωρών. Τα μαθήματα *Teachers 4.0 Digital Age* είναι δομημένα σύμφωνα με το αντίστοιχο Πρόγραμμα Σπουδών και θα πραγματοποιηθούν τόσο ως Πανεπιστημιακό Μάθημα σε έξι (6) Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, όσο και ως Διαδικτυακά σεμινάρια, μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης *Teachers 4.0 Digital Age*. Το Πρόγραμμα Σπουδών, στοχεύει να αντιμετωπίσει την παραπληροφόρηση και την έλλειψη γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα σε όλη την Ευρώπη. Η κατασκευή αυτής της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης προσφέρει ευκαιρίες μικτής (δια ζώσης και διαδικτυακής) μάθησης σε χιλιάδες εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παρέχοντάς τους πρακτικά εργαλεία, σχέδια μαθημάτων και πληθώρα αξιόπιστων και πρόσφατων πηγών.

Το έργο έχει στόχο τη δημιουργία ενός πιο ανθεκτικού και ενημερωμένου σχολικού περιβάλλοντος, επενδύοντας στις ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευτικών, ενθαρρύνοντας έτσι τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να χρησιμοποιούν την κριτική τους σκέψη και να υιοθετούν μια πιο ασφαλή και υπεύθυνη συμπεριφορά κατά την αλληλεπίδρασή τους με τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα. Παρόλο που οι δραστηριότητες του έργου απευθύνονται αρχικά στους εκπαιδευτικούς, ο τελικός στόχος τους είναι κυρίως οι νέοι και τα παιδιά που αποτελούν το μέλλον της Ευρώπης.

Η σύμπραξη του έργου αποτελείται από δεκαέξι (16) μέλη, τα οποία προέρχονται από επτά (7) χώρες μέλη της ΕΕ. Αυτή η γεωγραφική προσέγγιση υιοθετήθηκε δεδομένου ότι οι χώρες αυτής της περιοχής παρουσιάζουν περιορισμένες δεξιότητες στα ψηφιακά μέσα, γι' αυτό και πρέπει να υλοποιούν και να προωθούν πρωτοβουλίες όπως το έργο *Teachers 4.0 Digital Age*. Οι χώρες-εταίροι προέρχονται από:

- Βουλγαρία,
- Ρουμανία,
- Πολωνία,

- Βρυξέλλες,
- Κύπρος,
- Ελλάδα και
- Ιταλία.

Η σύμπραξη του έργου αποτελείται από μια τριπλή δομή εταιρών που προέρχονται από διαφορετικά υπόβαθρα και διαθέτουν τεχνογνωσία σε διάφορους τομείς:

1. Δημόσιες Αρχές: τρία (3) μέλη της σύμπραξης που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δημόσιας εκπαίδευσης και έχουν σημαντικές δυνατότητες προβολής στο αντίστοιχο εθνικό τους πλαίσιο.

- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Κύπρος
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), Ελλάδα
- Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας, Ρουμανία

2. Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια - Παιδαγωγικές Σχολές που προέρχονται από τις χώρες εταιρών: έξι (6) μέλη της σύμπραξης που ασχολούνται με την επιμόρφωση των μελλοντικών εκπαιδευτικών της Ευρώπης:

- Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα
- Πανεπιστήμιο Σόφιας St. Kliment Ohridski, Βουλγαρία
- Δυτικό Πανεπιστήμιο Timisoara, Ρουμανία
- Πανεπιστήμιο του Lodz, Πολωνία
- Πανεπιστήμιο του Παλέρμο, Ιταλία

3. Πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων: τέσσερα (4) μέλη της σύμπραξης που διαθέτουν εμπειρία και δραστηριοποιούνται στον τομέα της κατάρτισης των εκπαιδευτών ενηλίκων:

- το Athens Lifelong Learning Institute, Ελλάδα
- MediaWise, Ρουμανία
- Κέντρο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών και Πρακτικής Εκπαίδευσης του Lodz
- CESIE, Ιταλία.

Εκτός από τους εταιρείες που αναφέρθηκαν προηγουμένως, η σύμπραξη περιλαμβάνει δύο (2) ακόμη φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης και της προώθησης του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η EAVI (η Ευρωπαϊκή Ένωση για τα Ενδιαφέροντα των Θεατών) και η All Digital, λειτουργούν ως δύο κορυφαία ευρωπαϊκά δίκτυα ικανά να βελτιώσουν τα επίπεδα γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα σε ολόκληρη την Ευρώπη, επηρεάζοντας παράλληλα τη σχετική διαμόρφωση πολιτικών.

Τέλος, η σύμπραξη *Teachers 4.0 Digital Age*, περιλαμβάνει τη ReadLab, έναν οργανισμό με εξειδίκευση στην παροχή καινοτόμων εργαλείων, όπως τα εργαλεία ηλεκτρονικής μάθησης.

Αυτή η ποικιλία τεχνογνωσίας, σε συνδυασμό με τη γεωγραφική κατανομή των εταιρών του έργου, επιτρέπει σε μια στοχευμένη προσέγγιση όσον αφορά στην κατάρτιση των ατόμων με σχετικά περιορισμένες ψηφιακές γνώσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου.

1.2. Κατευθυντήριες γραμμές για διδάσκοντες και εκπαιδευτικούς σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Οι κατευθυντήριες γραμμές για διδάσκοντες και εκπαιδευτικούς σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, που θεσπίστηκαν το 2022 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποτελούν τη βάση του έργου *Teachers' 4.0 Digital Age*. Σκοπός αυτών των κατευθυντήριων γραμμών είναι να ενημερώσουν τους εκπαιδευτικούς και να τους παράσχουν τα εργαλεία και τις τεχνικές που χρειάζονται, προκειμένου να ενισχύσουν τον γραμματισμό στα ψηφιακά μέσα στο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό περιβάλλον και να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση μέσω των εκπαιδευτικών πρακτικών. Αυτό αντίστοιχα σημαίνει ότι το έμμεσο αποτέλεσμα αυτού του πρωτοποριακού εργαλείου θα είναι η ενδυνάμωση των εκπαιδευόμενων ώστε να εξερευνούν με ασφάλεια τον ψηφιακό κόσμο στον οποίο και θα συμμετέχουν ενεργά με δημοκρατικές διαδικασίες.

Οι οδηγίες απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς που προέρχονται τόσο από την πρωτοβάθμια όσο και από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ανεξάρτητα από την προϋπάρχουσα εμπειρία τους στην εκπαίδευση στα ψηφιακά μέσα. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν στους εκπαιδευτικούς μια δομημένη προσέγγιση για το πώς να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αξιοποιήσουν την κριτική σκέψη τους και να υιοθετήσουν μια πιο υπεύθυνη διαδικτυακή συμπεριφορά. Η πρακτική και προσιτή μορφή τους περιλαμβάνει διάφορους πόρους που μπορούν να ενσωματωθούν εύκολα στο διδακτικό υλικό. Οι οδηγίες περιλαμβάνουν απλές επεξηγήσεις τεχνικών εννοιών, ασκήσεις αξιολόγησης που επικεντρώνονται στον έλεγχο των γεγονότων (Fact checking) και μπορούν να εφαρμοστούν στην τάξη, καθώς και συμβουλές για την υιοθέτηση θετικών διαδικτυακών συνηθειών.

Εκτός από όσα αναφέρονται παραπάνω, οι οδηγίες παρέχουν στους εκπαιδευτικούς μια σειρά από λεπτομερή σχέδια δραστηριοτήτων που διασφαλίζουν την αλληλεπίδραση στα πλαίσια των μαθημάτων. Οι δραστηριότητες αυτές συνοδεύονται επίσης και από μια σειρά από πρακτικές συμβουλές που μπορούν να εφαρμοστούν και σημειώσεις που προειδοποιούν και εστιάζουν σε πιο δύσκολα θέματα και προσφέρουν καθοδήγηση για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση

διασφαλίζει ότι οι εκπαιδευτικοί θα είναι καλά προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουν τις πολυπλοκότητες του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα και της παραπληροφόρησης, με τρόπο που να είναι τόσο ενδιαφέρον όσο και επιμορφωτικός.

Συνολικά, ο σκοπός των οδηγιών είναι να στηρίξουν τους εκπαιδευτικούς στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου οι εκπαιδευόμενοι/ες θα ενημερώνονται για τις ψηφιακές προκλήσεις, ενώ παράλληλα θα είναι σε θέση να σκέφτονται κριτικά και να ενεργούν υπεύθυνα στις διαδικτυακές τους αλληλεπιδράσεις. Ο στόχος αυτών των οδηγιών είναι να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης στα ψηφιακά μέσα σε όλη την Ευρώπη και να βοηθήσουν τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να γίνουν ενεργοί και ενημερωμένοι ψηφιακοί πολίτες, προσφέροντάς τους πρακτικά εργαλεία, εμπειρικά παραδείγματα και παιδαγωγικές στρατηγικές.

1.3. Οι στόχοι του έργου

Σκοπός του έργου είναι να προσφέρει μια σημαντική επιμορφωτική ευκαιρία σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) δασκάλους/ες και εκπαιδευτικούς σε όλη την Ευρώπη, ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν τα θέματα της παραπληροφόρησης στις ευρωπαϊκές αίθουσες διδασκαλίας και να συμβάλουν συλλογικά στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των νέων και την υιοθέτηση υγιών προτύπων διαδικτυακής συμπεριφοράς που θα τους κρατά ασφαλείς και ανθεκτικούς κατά της παραπληροφόρησης.

Οι δύο (2) βασικές δράσεις αποτελούν τη βάση για την υλοποίηση αυτής της παρέμβασης μεγάλης κλίμακας για την ανάπτυξη ικανοτήτων στα ψηφιακά μέσα είναι:

1. [Το πρόγραμμα σπουδών του *Teachers 4.0 Digital Age*]

Το πρόγραμμα σπουδών *Teachers 4.0 Digital Age*, το οποίο αναπτύχθηκε σε πλήρη αρμονία με τις [κατευθυντήριες γραμμές για διδάσκοντες και εκπαιδευτικούς σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης](#), βοηθά τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν πώς μπορεί να επιτευχθεί ο γραμματισμός στα ψηφιακά μέσα και τους βοηθά να καθοδηγήσουν τους νέους ώστε να αξιολογούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες και να εντοπίζουν την παραπληροφόρηση.

2. [Η πλατφόρμα και το διαδικτυακό σεμινάριο *Teachers 4.0 Digital Age*]

Η πλατφόρμα και το ηλεκτρονικό σεμινάριο *Teachers 4.0 Digital Age* είναι ένας υψηλής ποιότητας διαδικτυακός εκπαιδευτικός πόρος - σε έξι (6) ευρωπαϊκές γλώσσες - που προσφέρει την ευκαιρία σε όλους τους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς στις χώρες που υλοποιείται το έργο, να εξοικειωθούν με τους πιθανούς τρόπους ενσωμάτωσης του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα ή στη βάση μιας πιο διεπιστημονικής προοπτικής.

2. Το Υπόβαθρο των Πόρων

2.1. Το Πανεπιστημιακό Μάθημα

2.1.1 Βασικές πληροφορίες για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και την ανάπτυξη του μαθήματος

Το πρόγραμμα σπουδών *Teachers 4.0 Digital Age* είναι αποτέλεσμα μιας ενорχηστρωμένης προσπάθειας εκ μέρους της σύμπραξης του έργου. Φιλοδοξεί να βοηθήσει τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να καλλιεργηθεί ο γραμματισμός στα ψηφιακά μέσα και να τους βοηθήσει να καθοδηγήσουν τους νέους ώστε να αξιολογούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες, να εντοπίζουν την παραπληροφόρηση, την εσφαλμένη και την κακόβουλη πληροφόρηση.

Συγκεκριμένα, από τους δεκαέξι (16) οργανισμούς-εταίρους στο πλαίσιο αυτού του έργου, έξι (6) σημαντικοί πανεπιστημιακοί συνεργάτες από όλη την Ευρώπη, καθώς και τρεις (3) οργανισμοί εκπαίδευσης ενηλίκων, συμμετείχαν στην ανάπτυξη αυτού του πανεπιστημιακού μαθήματος. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι χώρες που συμμετέχουν δεν επιλέχθηκαν τυχαία, αλλά με βάση τον στόχο του παρόντος έργου, που είναι να επικεντρώσει τις προσπάθειές του στις χώρες που βρίσκονται χαμηλότερα στη λίστα με βάση τον δείκτη¹ γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, εκεί όπου τελικά εντοπίζονται και οι μεγαλύτερες ανάγκες στον τομέα του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα. Έτσι, επιλέχθηκαν πανεπιστήμια και οργανισμοί από αυτές τις χώρες με βάση τη μεγάλη τους εμπειρία στον τομέα αυτό. Τα μέλη της σύμπραξης που ανέπτυξαν τις ενότητες του Προγράμματος Σπουδών, μαζί με τις αντίστοιχες δραστηριότητες αξιολόγησης, και το συμπληρωματικό υλικό είναι τα εξής:

- Πανεπιστήμιο του Παλέρμο,
- Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
- Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου,
- Athens Lifelong Learning Institute,
- Ο οργανισμός Mediawise από τη Ρουμανία,
- Πανεπιστήμιο της Σόφιας στη Βουλγαρία,
- Ευρωπαϊκή Ένωση για τα Ενδιαφέροντα των Θεατών AISBL (EAVI) με έδρα το Βέλγιο,
- Πανεπιστήμιο του Lodz στην Πολωνία,
- Δυτικό Πανεπιστήμιο Timisoara στη Ρουμανία.

¹ Lessenski, M. (2018). Common Sense Wanted: Resilience to “Post-Truth” and its Predictors in the New Media Literacy Index 2018. Sofia: Open Society Institute.

2.1.2. Κατάρτιση εκπαιδευτικών: Οι σύγχρονες ανάγκες

Η έρευνα σχετικά με τον γραμματισμό στα ψηφιακά μέσα και την παραπληροφόρηση στην Ευρώπη, αποκάλυψε ότι στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, η επίσημη κατάρτιση των εκπαιδευτικών στον γραμματισμό ή στην εκπαίδευση στα ψηφιακά μέσα² είναι από ελάχιστη έως μηδενική. Οι εκπαιδευτικοί μπορεί μερικές φορές να μην έχουν την απαραίτητη εμπειρία ή γνώση για να αξιολογήσουν τις παιδαγωγικές επιπτώσεις ενός συγκεκριμένου εργαλείου με κριτικό τρόπο, να μην διαθέτουν την εξοικείωση με τα ρηθικά ζητήματα που μπορεί να εγείρουν οι ψηφιακές πλατφόρμες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων των εκπαιδευόμενων, ή απλά να μην έχουν τον χρόνο και τους πόρους για την δημιουργία συμμετοχικών προγραμμάτων καλλιέργειας του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα³. Οι φορείς που θα καταρτίσουν σε πρώτη φάση τους εκπαιδευτικούς μπορούν να θέσουν στέρεα θεμέλια για τις δεξιότητες του γραμματισμού τους στα ψηφιακά μέσα, παρόλο που η καλλιέργεια των σχετικών ικανοτήτων είναι μια δια βίου προσπάθεια σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο περιβάλλον⁴. Η ανάπτυξη του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα αναμένεται να είναι πιο αποτελεσματική εάν όλοι οι εκπαιδευτικοί, και όχι μόνο οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί, λάβουν κατάρτιση. Αυτή είναι μια διαδικασία που θα πρέπει να ξεκινήσει πριν από την έναρξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους. Η ικανότητα των ατόμων να αναζητούν σχετικές και αξιόπιστες πληροφορίες, να αξιολογούν την εγκυρότητά τους και να εντοπίζουν τις μεροληπτικές πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας σε όλα τα επίπεδα⁵.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι οι εν ενεργεία εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στον εφοδιασμό των εκπαιδευόμενων τους με τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα στις τάξεις και τα σχολεία. Επομένως κάθε προσπάθεια να εφοδιάσουμε τους εκπαιδευτικούς με τις απαραίτητες δεξιότητες, απαιτεί να εξετάσουμε πρώτα σε βάθος τι σημαίνει αυτό στην πραγματικότητα των σχολικών περιβαλλόντων.

Μια σειρά ανασταλτικών παραγόντων, όπως ο περιορισμένος χρόνος, η έλλειψη εμπιστοσύνης και εμπειρίας, το υπερφορτωμένο πρόγραμμα, οι τυπικές απαιτήσεις του αναλυτικού προγράμματος και η αυξημένη πόλωση στην κοινωνία μας, αποτελούν πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς που επιδιώκουν να αφιερώσουν μέρος των

² Frau-Meigs, D., Velez, I. & Flores, J. (2017). Public Policies in Media and Information Literacy in Europe Cross-Country Comparisons

³ Foulger, T. S., Wetzel, K., & Buss, R. R. (2019). Moving toward a Technology Infusion Approach: Considerations for Teacher Preparation

⁴ Wilson, C. Alton, G. Ramon, T., Kwame A., and Chi K. C. 2013. Media and Information Literacy Curriculum for Teachers. UNESCO.

⁵ European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, Final report of the Commission expert group on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training: final report, Publications Office of the European Union, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/283100>.

διδακτικών τους ωρών στο θέμα της παραπληροφόρησης και του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα.

Πιο συγκεκριμένα:

- *Οι εκπαιδευτικοί είναι ήδη επιβαρυνμένοι με το ρόλο τους:* Οι εκπαιδευτικοί είναι σημαντικά επιβαρυνμένοι και επομένως, οι όποιες επιπλέον απαιτήσεις από το χρόνο και την ενέργειά τους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εργάζονται, το υπόβαθρο και τις δεξιότητες που ήδη διαθέτουν, τις προσδοκίες της διοίκησης του σχολείου, τους διαθέσιμους πόρους, καθώς και τους περιορισμούς και τις ευκαιρίες που παρέχονται, για παράδειγμα, από τα εθνικά προγράμματα σπουδών⁶.
- *Ο εκ φύσεως διχαστικός χαρακτήρας της παραπληροφόρησης:* Τέτοια θέματα έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις στις σχολικές αίθουσες⁷. Οι εκπαιδευτικοί συχνά δεν έχουν την ικανότητα να αντιμετωπίζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τέτοια συναισθήματα μεταξύ των εκπαιδευομένων τους. Αυτό μπορεί εύκολα να προκαλέσει δυσαρέσκεια, άγχος και εξουθένωση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες. Στον ψηφιακό κόσμο, οι εκπαιδευτικοί καλούνται όλο και περισσότερο να απομακρυνθούν από τον παραδοσιακό ρόλο της εκπαίδευσης. Οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις που βασίζονται κυρίως στη στείρα μεταφορά γνώσεων έχει διαπιστωθεί ότι είναι ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση των αμφιλεγόμενων θεμάτων στην τάξη⁸. Οι γνώσεις δεν αρκούν. Αυτό που πραγματικά είναι απαραίτητο είναι μια διαρκής διαδικασία οικοδόμησης του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα, η οποία θα έχει τις βάσεις της σε μια κριτική νοοτροπία και στην επιθυμία για πρόσβαση σε μια ποικιλία αξιόπιστων χώρων των ψηφιακών μέσων. Αυτό δημιούργησε την ανάγκη για τη δημιουργία ενός μακροπρόθεσμου και βιώσιμου εκπαιδευτικού σχεδίου βασισμένου σε δημοκρατικές αξίες⁹, όπως το έργο *Teachers 4.0 Digital Age*.
- *Η αδυναμία να συμβαδίσει με την πρόοδο των ICT (Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας):* Η παροχή καθοδήγησης για την προώθηση του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση, λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας και των νέων ψηφιακών εργαλείων επικοινωνίας. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται επίσης περισσότερη βοήθεια για την κατανόηση των πιο τεχνικών πτυχών της

⁶ Borko, H., Jacobs, J., & Koellner, K. (2010). Contemporary approaches to teacher professional development. In P. L. Peterson, E. Baker, &

B. McGaw (Eds). *International Encyclopedia of Education* (pp. 548-556). Elsevier.

Caena, F. (2011). Literature review Quality in Teachers' continuing professional development. European Commission, Education and

Training 2020 Thematic Working Group "Professional Development of Teachers".

⁷ Keegan, P. (2021). Critical affective civic literacy: A framework for attending to political emotion in the social studies classroom. *The Journal of Social Studies Research*, 45(1), 15-24. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2020.06.003>

⁸ Keegan, P. (2021).

⁹ Fowler-Watt, K. and McDougall, J. Sleepwalking into Information War? (in: *Conversations*). In press.

παραπληροφόρησης, καθώς και για το πώς να ενισχύσουν αποτελεσματικά την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στους νέους. Το έργο αυτό βασίζεται στην παραδοχή ότι ο εκπαιδευτικός «δεν χρειάζεται να είναι ειδικός στην τεχνολογία» για να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους του να γίνουν ψηφιακά καταρτισμένοι. Ανεξάρτητα από την τεχνολογία που είναι διαθέσιμη στην τάξη τους, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βάλουν τους μαθητές να συμμετέχουν σε μια ευρύτερη συζήτηση σχετικά με τις πολλές ευκαιρίες αλλά και τους κινδύνους που συνδέονται με τον ψηφιακό κόσμο και για το πόσο σημαντικό είναι να αξιολογούν την αξιοπιστία των πληροφοριών που συναντούν".

2.1.3 Περιεχόμενα του μαθήματος

Προκειμένου να δημιουργήσει το σχετικό πρόγραμμα σπουδών, το έργο *Teachers 4.0 Digital Age*, αξιοποίησε τις δύο (2) κύριες δημοσιεύσεις της Ομάδας Εμπειρογνομών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού:

- Κατευθυντήριες γραμμές για τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές με στόχο την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και
- η τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομών της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του «Teachers 4.0 Digital Age» αντιστοιχεί σε συνολικά εξήντα (60) ώρες εκπαίδευσης και αποτελείται από τις ακόλουθες δέκα (10) ενότητες των έξι (6) ωρών η καθεμία:

- Εισαγωγή
- Παραπληροφόρηση: Για ποιο πράγμα μιλάμε;
- Περισσότεροι βασικοί όροι και ορισμοί
- Καθορίζοντας το Πλαίσιο: Διδασκαλία και μάθηση στο ψηφιακό σχολικό περιβάλλον
- Αξιολόγηση και εκτίμηση του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στα σχολεία
- Διερευνώντας τις βασικές πρακτικές των παιδιών στα Ψηφιακά Μέσα
- Διδασκαλία του Κριτικού Ψηφιακού Γραμματισμού και της παραπληροφόρησης
- Ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στην τάξη: ας γίνουμε πολίτες της ψηφιακής κοινωνίας
- Οι μαθητές/μαθήτριες σε όλη τους την ποικιλομορφία
- Πρακτικά παραδείγματα σχεδίων μαθήματος

Όλα τα μαθήματα συνοδεύονται από προτεινόμενες μεθόδους διδασκαλίας, τα σχετικά εργαλεία προσαρμοσμένα στην ομάδα-στόχο (φοιτητές/τριες κυρίως παιδαγωγικών τμημάτων) και σε αρμονία με τους στόχους των μαθημάτων.

2.1.4 Σχεδιασμός του μαθήματος

Αυτή τη στιγμή, τα μαθήματα αρχικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών που εστιάζουν στον γραμματισμό στα ψηφιακά μέσα είναι συχνά προαιρετικά, εάν υπάρχουν. Δεδομένου του κρίσιμου ρόλου που διαδραματίζει ο γραμματισμός στα ψηφιακά μέσα στη σύγχρονη εκπαίδευση, είναι σημαντικό τα μαθήματα ψηφιακού γραμματισμού να ενσωματωθούν περισσότερο στην αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Εκτός από την ενσωμάτωση στοιχείων ψηφιακού γραμματισμού σε όλα τα προγράμματα αρχικής κατάρτισης εκπαιδευτικών, ένα ειδικό μάθημα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, καθώς και τον ψηφιακό γραμματισμό αναπτύχθηκε ως ξεχωριστό μάθημα σε όλα τα έξι (6) Τμήματα Παιδαγωγικών Σπουδών των Πανεπιστημίων που συμμετέχουν στο έργο. Όλα τα Πανεπιστήμια συμμετείχαν σε μια αυστηρή διαδικασία επικύρωσης που περιελάμβανε την επιστημονική εξέταση και τον έλεγχο του περιεχομένου του εκπαιδευτικού υλικού του μαθήματος πριν από την οριστικοποίηση και τη μετάφρασή του. Το εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε αρχικά στην αγγλική γλώσσα και μεταφράστηκε στη συνέχεια σε όλες τις γλώσσες των εταίρων: ελληνικά, ιταλικά, ρουμανικά, βουλγαρικά και πολωνικά.

Ο απώτερος στόχος αυτού του πανεπιστημιακού μαθήματος είναι να γίνει υποχρεωτικό μέρος όλων των προγραμμάτων κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Αρχικά χίλιοι πενήντα (1.050) φοιτούντες εκπαιδευτικοί αναμένεται να συμμετάσχουν σε αυτό το μάθημα μεταξύ του χειμερινού εξαμήνου του 2024 ή του εαρινού εξαμήνου του 2025, βελτιώνοντας έτσι την ικανότητά τους να εξοικειώσουν τους νέους με τη δυναμική και τους τρόπους εκδήλωσης της παραπληροφόρησης και να βελτιώσουν τον γραμματισμό τους στα ψηφιακά μέσα, σε Κύπρο, Ελλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία, Πολωνία και Ιταλία.

2.1.5 Συμπληρωματικό υλικό διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης

Παράλληλα με την ανάπτυξη του μαθήματος, οι εννέα (9) εταίροι που συμμετείχαν, ανέπτυξαν επίσης σχετικό συμπληρωματικό υλικό διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης για κάθε μία από τις δέκα (10) ενότητες. Η ανάπτυξη του συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού θεωρήθηκε σημαντική, καθώς μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη εκπαιδευτική διαδικασία, στην ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευομένων και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους. Το έργο αυτό κατέβαλλε μια συστηματική προσπάθεια ώστε το υλικό διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης να περιλαμβάνει τους ακόλουθους τρεις (3) τύπους αλληλεπίδρασης:

- (α) εκπαιδευόμενος/η-εκπαιδευόμενος/η,
- (β) εκπαιδευόμενος/η-εκπαιδευτής/τρια, και

(γ) εκπαιδευόμενος/η-περιεχόμενο.

Ως εκ τούτου, η σύμπραξη έχει δημιουργήσει όλο το υλικό που απαιτείται προκειμένου οι υπεύθυνοι εκπαιδευτές/τριες να είναι σε θέση να υλοποιήσουν το πανεπιστημιακό μάθημα. Όλο το φάσμα του συμπληρωματικού υλικού διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Υποθετικά σενάρια
- Δραστηριότητες
- Πρότυπα σχεδίων του μαθήματος
- Ρουμπρίκες αξιολόγησης
- Ταινίες και βίντεο
- Πρόσθετη βιβλιογραφία
- Δραστηριότητες για το ηλεκτρονικό ψάρεμα
- Έτοιμες, διαδραστικές ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης, π.χ. με τη χρήση του Mentimeter ή παρόμοιων διαδικτυακών εργαλείων

Η σύμπραξη έχει επίσης καθορίσει τη βαρύτητα κάθε αξιολόγησης και το συνολικό σύστημα βαθμολόγησης για την αίθουσα διδασκαλίας.

2.2. Πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Μάθησης: λειτουργία, τρόπος διεξαγωγής των σεμιναρίων

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του *Teachers 4.0 Digital Age* αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο για την κατάρτιση των εν-ενεργεία εκπαιδευτικών.

2.2.1 Γιατί ηλεκτρονική μάθηση;

Τα ηλεκτρονικά μαθήματα προσφέρουν πολλά πλεονεκτήματα που δεν μπορούν να αγνοηθούν κατά τη διαδικασία σχεδιασμού δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας για την ανάπτυξη ικανοτήτων, όπως το έργο *Teachers 4.0 Digital Age*. Η εύκολη προσβασιμότητά τους διασφαλίζει τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών ανεξάρτητα από τις γεωγραφικές συνθήκες, την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση ή το εκπαιδευτικό υπόβαθρό τους, επιτρέποντας την προσέλκυσή τους και την παροχή εκπαίδευσης σε ευρύτερη κλίμακα. Τα ηλεκτρονικά μαθήματα αναμένεται επίσης, να παραμείνουν και μετά τη λήξη του έργου, συνεχίζοντας έτσι να παρέχουν ευκαιρίες μάθησης σε εν ενεργεία εκπαιδευτικούς με αποτελεσματικό τρόπο και χωρίς κόστος.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του *Teachers 4.0 Digital Age* αποτελεί την απάντηση του έργου στην όλο και αυξανόμενη ζήτηση για ηλεκτρονικές εκπαιδευτικές λύσεις, ιδίως κάτω από το πρίσμα των πρόσφατων τεχνολογικών εξελίξεων που προκάλεσαν αλλαγές στις μεθόδους και το τοπίο της εκπαίδευσης, κυρίως λόγω της πανδημίας.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του έργου *Teachers 4.0 Digital Age*

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του *Teachers 4.0 Digital Age* φιλοξενεί το επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό για όλους τους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να παρακολουθήσουν το εν λόγω μάθημα.

Έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ολοκληρωμένη εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, με στόχο τη σημαντική προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης και των ψηφιακών ικανοτήτων των εν ενεργεία εκπαιδευτικών. Αυτό το διαδικτυακό περιβάλλον στοχεύει στην καλύψει τις εξελισσόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών, παρέχοντάς τους εργαλεία και γνώσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση των ψηφιακών προκλήσεων, ιδίως στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του *Teachers 4.0 Digital Age* αναμένεται να εξελιχθεί τόσο ως:

- ένα αυτόνομο εργαλείο ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης που θα επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αναλαμβάνουν με δική τους πρωτοβουλία την εκπαίδευσή τους και
- ένα συμπληρωματικό εργαλείο μάθησης που θα επιτρέπει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων ασύγχρονα στο πλαίσιο ενός μαθήματος μικτής μάθησης για το θεματικό αντικείμενο.

2.2.2. Το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης

Το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού μαθήματος αναπτύχθηκε σύμφωνα με τις δέκα (10) ενότητες του Προγράμματος Σπουδών που δημιουργήθηκε για το πανεπιστημιακό μάθημα. Πιο συγκεκριμένα, οι ενότητες που περιλαμβάνονται είναι οι ακόλουθες:

1. Εισαγωγή
2. Παραπληροφόρηση: Για ποιο πράγμα μιλάμε;
3. Περισσότεροι βασικοί όροι και ορισμοί
4. Καθορίζοντας το Πλαίσιο: Διδασκαλία και μάθηση στο ψηφιακό σχολικό περιβάλλον
5. Αξιολόγηση και εκτίμηση του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στα σχολεία
6. Διερευνώντας τις βασικές πρακτικές των παιδιών στα Ψηφιακά Μέσα
7. Διδασκαλία του Κριτικού Ψηφιακού Γραμματισμού και της παραπληροφόρησης
8. Ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στην τάξη: ας γίνουμε πολίτες της ψηφιακής κοινωνίας
9. Οι μαθητές/μαθήτριες σε όλη τους την ποικιλομορφία
10. Πρακτικά παραδείγματα σχεδίων μαθήματος

Οι ενότητες αυτές έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να αναπτύσσονται η μία σε συνέχεια της άλλης, δημιουργώντας έτσι μια συνεκτική μαθησιακή εμπειρία που καλύπτει τις διάφορες διαστάσεις του θέματος. Κάθε ενότητα περιέχει: ένα εισαγωγικό βίντεο διάρκειας πέντε (5) έως επτά (7) λεπτών, το εκπαιδευτικό υλικό και ένα διαδραστικό

τεστ αξιολόγησης. Το περιεχόμενο κάθε ενότητας έχει δημιουργηθεί με τρόπο που να ενεργοποιεί τον/την εκπαιδευόμενο/η: συνοπτική και απλή γλώσσα, σύντομες και περιεκτικές έννοιες, χρήση εμπειρικών παραδειγμάτων, αλληλεπίδραση, δημιουργία συναισθηματικών συνδέσεων, διαδραστικές δραστηριότητες αξιολόγησης και όποιο πρόσθετο υλικό απαιτείται, ανάλογα με τις ανάγκες των συμμετεχόντων.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης *Teachers 4.0 Digital Age*, έχει στόχο να επιτύχει την μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των εκπαιδευομένων και έχει ενσωματώσει πλούσια πολυμέσα και διαδραστικές ενότητες.

Χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού μαθήματος

σε μια φυσική αίθουσα διδασκαλίας, μια πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να αλληλεπιδρούν με το εκπαιδευτικό περιεχόμενο μέσω ψηφιακών καναλιών. Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης ενσωματώνει ένα ευρύ φάσμα περιεχομένου, καλύπτοντας τις διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις των χρηστών. Αυτό το περιεχόμενο μπορεί να λάβει τη μορφή: παρουσιάσεων, PDF με δυνατότητα αναζήτησης, βίντεο, προσομοιώσεις λογισμικού ή πλούσια διαδραστικά μαθήματα με διαφάνειες. Αυτά τα διαδραστικά στοιχεία έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίζουν την ενεργητική εκπαίδευση και προς επίτευξη των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Το προφίλ των εκπαιδευόμενων

Οι συμμετέχοντες στο ηλεκτρονικό μάθημα είναι έμπειροι εκπαιδευτικοί με πανεπιστημιακά προσόντα και ποικίλο εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Κατά συνέπεια, το περιεχόμενο του μαθήματος είναι προσαρμοσμένο σε ένα επίπεδο ικανό να εμπλέκει και να προσελκύει αυτούς τους επαγγελματίες, διασφαλίζοντας ότι η εκπαιδευτική εμπειρία θα χρησιμεύσει στην προσωπική κι επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Εκδήλωση ενδιαφέροντος από τους συμμετέχοντες

Εγγραφή συμμετεχόντων

Υλοποίηση του μαθήματος

Βεβαίωση συμμετοχής

3. Επισκόπηση του Υλικού Αξιολόγησης

3.1. Αρχική αξιολόγηση του μαθήματος

Το Πανεπιστήμιο του Παλέρμο χρησιμοποίησε ένα αυθεντικό έντυπο αξιολόγησης, το οποίο επικυρώθηκε στην Α.Α 2020/2021 - 2023/2024 από τους Giuseppa Carruccio και Lucia Maniscalco και φοιτητές/φοιτήτριες πανεπιστημίου. Το έντυπο χωρίζεται σε επτά (7) μέρη και βασίζεται σε κλίμακα Likert (1-5) που παρέχει αρκετό χώρο για σχόλια σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία της κάθε παραμέτρου.

Όνομα	
Επώνυμο	
Αριθμός ταυτότητας φοιτητή/τριας	
Προπτυχιακό/μεταπτυχιακό μάθημα	

Υπόμνημα/γραφική κλίμακα: 1= **όχι** 2= **ελάχιστα** 3= **μόνο μερικώς** 4= **ναι, σε μεγάλο βαθμό** 5= **ναι**

Θέμα								
Κοινό-στόχος								
Ομάδα								
Παράμετρος	Στοιχείο	1	2	3	4	5	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Στόχοι για τις σχετικές αναμενόμενες ικανότητες	Προσδιορίζονται οι στόχοι της επάρκειας ή η επάρκεια που πρέπει να αξιολογηθεί							
	Συνάδουν με το πλαίσιο των ικανοτήτων Γραμματισμού							

	στα Ψηφιακά Μέσα							
	Προσδιορίζονται οι γνώσεις που θεωρούνται πιο σχετικές							
	Σκιαγραφείται η τεχνογνωσία που θεωρείται πιο σημαντική							
	Προσδιορίζεται η τεχνογνωσία που πρέπει να θεωρηθεί ως η πλέον σχετική /συναφής							
	Οι στόχοι των ικανοτήτων διατυπώνονται με κατανοητό και σαφή τρόπο							
	Οι στόχοι είναι κατάλληλοι για το κοινό-στόχο							
Εκπαιδευτικοί στόχοι	Διατυπώνονται με σαφή και κατανοητό τρόπο							
	Συνάδουν με τους στόχους των ικανοτήτων							
	Είναι λειτουργικά διατυπωμένοι							

	Είναι επαρκείς σε αριθμό σε σχέση με τους στόχους που αφορούν τις ικανότητες							
	Αναλύουν τις βασικές συνιστώσες των επιμέρους διαστάσεων							
Πλαίσιο κατάρτισης/ εκπαίδευσης	Περιγράφεται επαρκώς							
	Αναδεικνύονται τα χαρακτηριστικά του πλαισίου							
Λειτουργικότητα της υλοποίησης (της κατάρτισης)	Περιγράφεται αποτελεσματικά σαφώς και περιεκτικά							
	Επιτρέπει διαφορετικά μονοπάτια επίλυσης							
	Αποτελεί πρόκληση για τους συμμετέχοντες/ συμμετέχουσες							
	Προσδιορίζει τις πηγές και τους περιορισμούς εντός των οποίων πρέπει							

	να διεξαχθεί η αξιολόγηση							
Χρονοδιάγραμμα και φάσεις εργασιών	Δηλώνεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών							
	Τα στάδια της εργασίας περιγράφονται σωστά στο κοινό-στόχο							
	Ο χρόνος και οι φάσεις της εργασίας συνάδουν με τις διαφορετικές νοητικές διεργασίες των μαθητών/μαθητριών							
Αναμενόμενο προϊόν (περιορισμοί προϊόντος)	Υποδεικνύεται και περιγράφεται με σαφήνεια							
	Δίνονται οι σχετικές πληροφορίες							
	Η παρακολούθηση της διαδικασίας κινητοποίησης πόρων που ενεργοποιούνται από τον/τη συμμετέχοντα/συμμετέχουσα καθίσταται δυνατή.							

Ρουμπρίκα επιδόσεων	Προβλέπεται η χρήση μιας ρουμπρίκας επιδόσεων							
	Επικεντρώνεται στα βασικά χαρακτηριστικά της αναμενόμενης επίδοσης							
	Αναφέρονται όλα τα στοιχεία της							
	Τυγχάνει προσαρμογής με βάση τα χαρακτηριστικά του κοινού-στόχου							
	Παρέχει σημεία αναφοράς για αντικειμενικές αξιολογήσεις							

3.2. Τελική αξιολόγηση του μαθήματος

Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται και πάλι σε μια κλίμακα Likert με διαβάθμιση από το «Διαφωνώ απόλυτα» έως το « συμφωνώ απόλυτα» και χωρίζεται σε υποερωτήματα για τις έννοιες, τις πρακτικές και τις διαδικασίες.

A/A	ΕΝΝΟΙΕΣ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ	ΣΥΜΦΩΝΩ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝ ΜΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΩΝΩ	ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
1.	Οι γνώσεις μου σε θέματα Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα ενημέρωσης έχουν αυξηθεί.					

2.	Μπορώ να αντιλαμβάνομαι συνειδητά τα θέματα, τις γλώσσες και τα μηνύματα που μεταφέρονται από τα διάφορα μέσα ενημέρωσης					
3.	Αισθάνομαι πιο ευαισθητοποιημένος/η για τα θέματα διαδικτυακής εσφαλμένης πληροφόρησης.					
4.	Έμαθα ότι τα μέσα ενημέρωσης χρησιμοποιούν διάφορες μορφές γλώσσας (λεκτική, οπτική, ακουστική κ.λπ.) για να δημιουργήσουν νοήματα.					
5.	Συνειδητοποίησα ότι τα μέσα ενημέρωσης δεν παρουσιάζουν απλώς τον κόσμο, αλλά τον αναπαριστούν: κατασκευάζουν εκδοχές της πραγματικότητας.					
A/A	ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ	ΣΥΜΦΩΝΩ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝ ΜΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΩΝΩ	ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
6.	Μπορώ να σχεδιάσω μονοπάτια γραμματισμού που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/μαθήτριές μου να δημιουργούν περιεχόμενο πολυμέσων.					

7.	Μπορώ να χρησιμοποιώ και να προσαρμόζω ψηφιακούς πόρους για διαφορετικά πλαίσια και σκοπούς.					
8.	Μπορώ να αναστοχάζομαι σχετικά με τις συνέπειες πιθανών ή πραγματικών επιλογών όσον αφορά το νόημα που δημιουργείται ή επικοινωνείται.					
9.	Μπορώ να αναπτύξω δεσμούς με άλλους τομείς του αναλυτικού προγράμματος.					
10.	Στο τέλος της ενότητας, αύξησα τις δεξιότητές μου στην αξιολόγηση ενός προϊόντος των μέσων ενημέρωσης.					
A/A	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ	ΣΥΜΦΩΝΩ	ΣΥΜΦΩΝΩ ΕΝ ΜΕΡΕΙ	ΔΙΑΦΩΝΩ	ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
11.	Αισθάνομαι ότι το περιεχόμενο, τα εργαλεία και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική ενότητα συνάδουν με τις εκπαιδευτικές μου ανάγκες.					
12.	Μπορώ να χρησιμοποιήσω τη φαντασία και τη διαίσθηση μου.					
13.	Μπορώ να ερευνήσω και να διατυπώνω σαφή ερωτήματα, να συλλέγω στοιχεία					

	μεθοδικά, να συνθέτω και να αναλύω δεδομένα συστηματικά.					
14.	Μπορώ να κάνω επικοινωνιακές ερωτήσεις, να σέβομαι τις απόψεις των άλλων και να είμαι ανοιχτός στην κριτική.					
15.	Πιστεύω ότι η συνεργασία μέσα στην ομάδα υπήρξαν αποτελεσματικά εργαλεία, ώστε να αποκτήσω δεξιότητες αξιολόγησης.					

4. Πρακτικές Συμβουλές για την υλοποίηση του περιεχομένου της κάθε ενότητας

4.1. Πρακτικές Συμβουλές για την υλοποίηση του περιεχομένου

Το Πρόγραμμα Σπουδών «Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και προώθηση του Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα στις ευρωπαϊκές τάξεις» θα υλοποιηθεί με δύο διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα με την ομάδα-στόχο στην οποία απευθύνεται: θα προσφερθεί σε φοιτητές/τριες (κυρίως παιδαγωγικών τμημάτων), μέσω συμβατικών/παραδοσιακών εκπαιδευτικών μέσων - διά ζώσης μαθήματα στο πλαίσιο πανεπιστημιακού μαθήματος - και σε εκπαιδευτικούς εν υπηρεσία μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης του Έργου, η οποία έχει σχεδιαστεί ειδικά για τον σκοπό αυτό. Τα δύο αυτά διαφορετικά ακροατήρια έχουν διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να εφαρμοστούν διαφορετικές μεθοδολογίες για την προσφορά του μαθήματος, χωρίς να επηρεαστεί το περιεχόμενό του.

Αυτός ο πίνακας αποτυπώνει τις κύριες διαφορές μεταξύ των συμβατικών πανεπιστημιακών μαθημάτων και των εξ αποστάσεως, αντανακλώντας τις διαφορές στις στρατηγικές διδασκαλίας, την εμπλοκή των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών και τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Διάσταση	Πανεπιστημιακό μάθημα	Μάθημα εξ αποστάσεως
Πρόσβαση στο μάθημα	Περιορίζεται σε εγγεγραμμένους/ες φοιτητές/φοιτήτριες του Πανεπιστημίου.	Ανοικτό σε όλους/όλες όσοι/όσες έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο
Αλληλεπίδραση διδάσκοντος/ουσας με φοιτητή/φοιτήτρια	Υψηλή, με προσωπικές αλληλεπιδράσεις	Χαμηλή, κυρίως μέσω φόρουμ, ηλ. μηνυμάτων ή ανατροφοδότησης
Ρυθμός μάθησης	Σταθερός, ακολουθεί καθορισμένο πρόγραμμα	Ευέλικτος, συχνά αυτορρυθμιζόμενος

Αξιολόγηση	Εξατομικευμένη, περιλαμβάνει βαθμολογημένες εργασίες, εξετάσεις	Αυτοματοποιημένη βαθμολόγηση, αξιολογήσεις από συναδέλφους, (peer review), κλειστού τύπου κουίζ (objective quizzes)
Αξιοποίηση του υλικού του μαθήματος	Ζωντανές/διά ζώσης διαλέξεις (live lectures), συζητήσεις μέσα στην τάξη, φυσικά βιβλία (physical books)	Βιντεοσκοπήσεις, ψηφιακές πηγές και περιεχόμενο που μπορεί να μεταφορτωθεί (downloadable content)
Μέθοδοι συμμετοχής/δέσμευσης	Διαδραστικές συνεδρίες, πρακτικές δραστηριότητες	Βίντεο, φόρουμ συζητήσεων, κουίζ και διαδικτυακές εργασίες
Ανατροφοδότηση και υποστήριξη	Άμεση, σε πραγματικό χρόνο κατά τη διάρκεια της τάξης ή των ωρών γραφείου	Ασύγχρονη, μέσω φόρουμ ή ηλ. μηνυμάτων
Πιστοποίηση και πιστωτικές μονάδες	Απονομή πιστωτικών μονάδων πανεπιστημιακού πτυχίου	Συχνά χωρίς πίστωση, (often non-credited), πιστοποιητικά που εκδίδονται για την ολοκλήρωση της συμμετοχής
Περιβάλλον μάθησης	Φυσική αίθουσα διδασκαλίας, ελεγχόμενο περιβάλλον	Εικονικό, προσβάσιμο από οπουδήποτε
Ευκαιρίες συνεργασίας	Ομαδικές εργασίες, προσωπική δικτύωση	Περιορίζεται σε διαδικτυακά φόρουμ, ομάδες συζητήσεων (discussion boards)
Τεχνολογική απαίτηση	Βασική, όπως βιντεοπροβολέας, πίνακας	Πρόσβαση στο διαδίκτυο, προσωπικός υπολογιστής

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 - Εισαγωγή

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Αυτή η εισαγωγή αποτελεί το πρώτο βήμα του πανεπιστημιακού μαθήματος. Στόχος της είναι να δώσει μια γενική εικόνα τόσο του έργου *Teachers 4.0 Digital Age* στο σύνολό του, όσο και της θεωρητικής και μεθοδολογικής προσέγγισης που αποπνέει το Μάθημα.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Το Έργο *Teachers 4.0 Digital Age* είναι ένα Έργο Erasmus+, με διάρκεια τριών ετών, το οποίο αναπτύσσεται και υλοποιείται από το 2023 έως το 2026, και το οποίο έχει ως στόχο να εφοδιάσει φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων αλλά και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς με τα εργαλεία, τις δεξιότητες και τις γνώσεις για να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση και να προωθήσουν τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα μαζικής ενημέρωσης, μαζί με την κριτική σκέψη και την ανθεκτικότητα των εκπαιδευομένων τους. Σε αυτό το Έργο μεγάλης κλίμακας για την ανάπτυξη ικανοτήτων συμμετέχουν αρχικά δύο χιλιάδες εκατό (2.100) φοιτούντες και εν ενεργεία εκπαιδευτικοί στην Ευρώπη, συγκεκριμένα στη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Πολωνία και τη Ρουμανία.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν:

- τους εμπλεκόμενους στο Έργο φορείς, την εμπειρογνωμοσύνη τους και τη διαδικασία ανάπτυξης του Έργου *Teachers 4.0 Digital Age*,
- το σχεδιασμό του μαθήματος *Teachers 4.0 Digital Age*,
- τους στόχους και τα παραδοτέα του Έργου *Teachers 4.0 Digital Age*,
- το περιεχόμενο του μαθήματος που βασίζεται σε ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών που περιλαμβάνει δέκα (10) ενότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) ώρες κατάρτισης (30 ώρες διδασκαλίας & 30 ώρες ατομικής μελέτης),
- τα σημαντικά έγγραφα της Ε.Ε. που αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη του Έργου *Teachers 4.0 Digital Age*,
- τις διαφορετικές μορφές υλοποίησης για την επίσημη κατάρτιση των φοιτητών παιδαγωγικών τμημάτων αλλά και των εν ενεργεία εκπαιδευτικών, σε θέματα ικανοτήτων Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα επικοινωνίας.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ικανότητες στα Ψηφιακά Μέσα, Κατάρτιση Εκπαιδευτικών, Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών πριν από την υπηρεσία, κατάρτιση εν ενεργεία εκπαιδευτικών, παραπληροφόρηση, εσφαλμένη πληροφόρηση, κακόβουλη πληροφόρηση.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2002), *Final report of the Commission expert group on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training: final report*, Publications Office of the European Union, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/283100>

Foulger, T. S., Wetzel, K., & Buss, R. R. (2019). Moving toward a Technology Infusion Approach: Considerations for Teacher Preparation Programs. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 35(2), 79-91.

<https://doi.org/10.1080/21532974.2019.1568325>

Frau-Meigs, D., Velez, I. & Flores, J. (2017). *Public Policies in Media and Information Literacy in Europe Cross-Country Comparisons*, Routledge.

Wilson, C. Alton, G. Ramon, T., Kwame A., and Chi K. C. (2013). *Media and Information Literacy Curriculum for Teachers*. UNESCO.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 - Παραπληροφόρηση: Για ποιο πράγμα μιλάμε;

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Αυτή η ενότητα ορίζει την παραπληροφόρηση προσφέροντας έναν επίσημο ορισμό δίνοντας σαφή παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης (case studies). συζητά την παραπληροφόρηση σε σχέση με την εσφαλμένη πληροφόρηση, την κακόβουλη πληροφόρηση και τις ψευδείς ειδήσεις. συνδέει περαιτέρω την παραπληροφόρηση με έννοιες όπως η συμμετοχική κουλτούρα και εξετάζει σχετικά φαινόμενα όπως οι θάλαμοι αντήχησης (echo chambers) και οι φυσαλίδες φίλτρου (filter bubbles), ενώ συζητά τις επιζήμιες συνέπειές της για τη δημοκρατία, τους δημοκρατικούς θεσμούς και αξίες και την ισότιμη συμμετοχή στον ψηφιακό κόσμο.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η παραπληροφόρηση έχει αναγνωριστεί από διάφορους θεσμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Ηνωμένα Έθνη, ως μια από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο δυτικός κόσμος και ως μια σημαντική απειλή για τη δυτική δημοκρατία. Πρόσφατα είδαμε αρκετά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο η παραπληροφόρηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποκίνηση κοινωνικής αναταραχής και πολιτικής αναταραχής με αποτέλεσμα φυλετικές συγκρούσεις ή μεγάλες εκστρατείες ρητορικής μίσους κατά ευάλωτων ομάδων ή/και ατόμων. Η δύναμη με την οποία η παραπληροφόρηση επηρεάζει το κοινό μέσω ποικίλων τεχνολογικών μέσων και ψηφιακών διεξόδων είναι τέτοια, που η δράση για την πρόληψη της διάδοσής της και την ανάπτυξη μηχανισμών για τον έλεγχο της «κατανάλωσής» της αποτελεί σήμερα προτεραιότητα. Η εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της γνώσης γύρω από την παραπληροφόρηση μέσω του Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα ενημέρωσης, ώστε να ενδυναμωθούν οι χρήστες στο να καταπολεμούν την παραπληροφόρηση. Η αποκάλυψη των τρόπων με τους οποίους αναπτύσσεται και διαδίδεται η παραπληροφόρηση, επιτρέπει την ανάπτυξη κριτικών δεξιοτήτων, απαραίτητων για την επεξεργασία των πληροφοριών σε αυτή την ψηφιακή εποχή.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- ορίζουν την παραπληροφόρηση, την εσφαλμένη πληροφόρηση και την κακόβουλη πληροφόρηση, διακρίνοντας την κάθε μία,
- αναγνωρίζουν διάφορες μορφές και πηγές παραπληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης και της πολιτικής προπαγάνδας,

- αναλύουν τον αντίκτυπο της παραπληροφόρησης στα άτομα, τις κοινωνίες και τις δημοκρατικές διαδικασίες,
- αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης για να διακρίνουν αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης και να επαληθεύουν την ακρίβεια των πληροφοριών που συναντούν στο διαδίκτυο.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Παραπληροφόρηση, Εσφαλμένη Πληροφόρηση, Κακόβουλη Πληροφόρηση, Ψευδείς Ειδήσεις, συμμετοχική Κουλτούρα

Βιβλιογραφικές Αναφορές

European Commission (2022). *Guidelines for teachers on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training*. European Union. [Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

European Commission (2022). *The Strengthened Code of Practice on Disinformation*. European Union. [2022 Strengthened Code of Practice on Disinformation | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](#)

European Union. (n.d.). *Tackling Disinformation*. Retrieved August 22, 2024. From <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/online-disinformation> Fondation Descartes. (n.d).

Filter Bubbles and Echo Chambers. Retrieved August 22, 2024. From <https://www.fondationdescartes.org/en/2020/07/filter-bubbles-and-echo-chamber>

United Nations. (2022). Rise of disinformation a symptom of 'global diseases' undermining public trust: Bachelet. <https://news.un.org/en/story/2022/06/1121572>

World Economic Forum (2022). The four key ways disinformation is spread online. <https://www.weforum.org/agenda/2022/08/four-ways-disinformation-campaigns-are-propagated-online/>

World Economic Forum (2024). Disinformation is a threat to our trust ecosystem. Experts explain how to curb it. <https://www.weforum.org/agenda/2024/03/disinformation-trust-ecosystem-experts-curb-it/>

World Economic Forum. (2024, Feb 25). Defending Truth. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=H7eLpPFOVns>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#). Το σχετικό υλικό αναπτύχθηκε ως εξής:

- [Σ.Υ 2.1](#) - Το βίντεο «Τα φίδια έχουν πόδια» έχει σκοπό να ξεκινήσει τη συζήτηση

και να εισάγει τις ιδέες που αναπτύσσονται μέσω αυτής της ενότητας.

- [Σ.Υ 2.2](#) - Παρουσίαση PowerPoint που αφορά στην ορολογία που καλύπτεται στο πλαίσιο της ενότητας (παραπληροφόρηση, εσφαλμένη πληροφόρηση, κακόβουλη πληροφόρηση, θεωρίες συνωμοσίας, θάλαμοι αντήχησης, φουσαλίδες φίλτρου, αλγόριθμοι, έλεγχος γεγονότων, συμμετοχική κουλτούρα).
- [Σ.Υ 2.3](#) - Απόσπασμα διάρκειας έξι (6) λεπτών από τη μαρτυρία Nariyah, ένα από τα πιο εμφατικά παραδείγματα παραπληροφόρησης.
- [Σ.Υ 2.4.1](#) - 1ο παράδειγμα «Θεωρίας συνωμοσίας» (συζήτηση που συνδέει την εξάπλωση του COVID 19 και το 5G)
- [Σ.Υ 2.4.2](#) - 2ο παράδειγμα «Θεωρίας συνωμοσίας» (συζήτηση που συνδέει τα εμβόλια και τον αυτισμό)
- [Σ.Υ 2.4.3](#) - 3ο παράδειγμα «Θεωρίας συνωμοσίας» (συζήτηση σχετικά με τη σεξουαλική εκπαίδευση και τον σεξουαλικό προσανατολισμό)
- [Σ.Υ 2.5](#) - Βιωματική δραστηριότητα για τη συμμετοχική κουλτούρα μέσω του παγκοσμίου γνωστού παραδείγματος της «Pizzagate».
- [Σ.Υ 2.6](#) - Κλειδα αξιολόγησης (παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση της κατανόησης και της εκτέλεσης της εργασίας παραπληροφόρησης από τους/τις εκπαιδευόμενους/εκπαιδευόμενες)

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Για την ενότητα αυτή υπάρχει μόνο μία δραστηριότητα αξιολόγησης. Πλήρεις οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αυτή η δραστηριότητα πρέπει να συμπληρωθεί από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες και να αξιολογηθεί από τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια θα πρέπει να είναι διαθέσιμες και να εξηγηθούν στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες λίγο πριν από την ανάθεση. Μια ρουμπρίκα σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης από τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα είναι διαθέσιμη στο Συμπληρωματικό Υλικό της ενότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - Περισσότεροι βασικοί όροι και ορισμοί

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Στόχος αυτής της ενότητας είναι η προσέγγιση βασικών όρων που σχετίζονται με τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα και την παραπληροφόρηση, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Αρχικά, παρέχεται ένα γλωσσάριο, το οποίο περιλαμβάνει μια εννοιολογική αποσαφήνιση βασικών όρων (π.χ. ψηφιακή πολιτιότητα, ψηφιακό αποτύπωμα, Απόκρυψη, τρολ, Ηλεκτρονικό ψάρεμα κ.λπ.) και ενδεικτικά παραδείγματα για τον καθένα. Ακολουθούν δραστηριότητες οι οποίες, μέσω της ενεργού συμμετοχής των εκπαιδευομένων, αποσκοπούν στην περαιτέρω εξοικείωσή τους με τους όρους αυτούς, όπως τρολ, ηλεκτρονικό ψάρεμα, εμφανή ψεύδη, αληθοφανή ψεύδη και επαλήθευση.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στη σημερινή ψηφιακή εποχή, η Παιδεία στα Μέσα Ενημέρωσης έχει γίνει μια κρίσιμη δεξιότητα ζωής. Με τον συντριπτικό όγκο πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο, η ικανότητα κριτικής αξιολόγησης όσων διαβάζουμε, παρακολουθούμε και μοιραζόμαστε είναι απαραίτητη για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σε όλες τις πτυχές της ζωής. Η παραπληροφόρηση, είτε με τη μορφή ηλεκτρονικού ψαρέματος, τρολ ή (deep fake) αληθοφανή ψεύδη, μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες, από παραβιάσεις της προσωπικής ασφάλειας μέχρι τον επηρεασμό της κοινής γνώμης σε μεγάλη κλίμακα. Κατανοώντας πώς μπορεί να χειραγωγηθεί το ψηφιακό περιεχόμενο, προστατεύουμε τους εαυτούς μας από το να πέσουμε θύματα απάτης, ψευδών αφηγήσεων και συναισθηματικής χειραγώγησης. Επιπλέον, ο Γραμματισμός στα Ψηφιακά Μέσα μάς βοηθά να συμμετέχουμε πιο υπεύθυνα στις διαδικτυακές κοινότητες, προωθώντας υγιέστερες συζητήσεις και συμβάλλοντας σε μια πιο ενημερωμένη κοινωνία. Σε έναν κόσμο όπου η παραπληροφόρηση εξαπλώνεται ταχύτατα, η ικανότητα διάκρισης της αλήθειας από το ψέμα δεν είναι μόνο ένας μηχανισμός άμυνας, αλλά και ένας τρόπος να υποστηρίξουμε την αλήθεια, τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη στις ψηφιακές μας αλληλεπιδράσεις.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

- χρησιμοποιούν δεξιότητες για να αξιολογούν κριτικά την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των διαδικτυακών πηγών,
- επικοινωνούν με σεβασμό και αποτελεσματικότητα σε διάφορα ψηφιακά περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μηνυμάτων, των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των φόρουμ,

- συνειδητοποιήσουν τη σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και τους κινδύνους που συνδέονται με την ανταλλαγή προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο,
- αναγνωρίζουν διάφορες μορφές απειλών στον κυβερνοχώρο, όπως ηλεκτρονικό ψάρεμα, τρολ, κακόβουλο λογισμικό, αληθοφανή ψεύδη κ.λπ.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Ψηφιακή Πολιτειότητα, Τρολ, Αληθοφανή Ψεύδη, Επαλήθευση, Διαδικτυακή Ασφάλεια

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Βασικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

European Commission (2022). Guidelines for teachers on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training. European Union. [Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training](#) - Publications Office of the EU (europa.eu)

Christian, S. E. (2019). *Everyday media literacy: an analog guide for your digital life*. Routledge.

Savage, M. (2015). *Digital literacy for primary teachers*. Critical Publishing.

Συμπληρωματικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

Alkhalil, Z., Hewage, C., Nawaf, L., & Khan, I. (2021). Phishing attacks: A recent comprehensive study and a new anatomy. *Frontiers in Computer Science*, 3, 563060. <https://doi.org/10.3389/fcomp.2021.563060>

Riina, V. U. O. R. I. K. A. R. I., Stefano, K. L. U. Z. E. R., & Yves, P. U. N. I. E. (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens-With new examples of knowledge, skills and attitudes (No. JRC128415). Joint Research Centre.

Tomaiuolo, M., Lombardo, G., Mordonini, M., Cagnoni, S., & Poggi, A. (2020). A survey on troll detection. *Future internet*, 12(2), 31. <https://doi.org/10.3390/fi12020031>

Whittaker, L., Mulcahy, R., Letheren, K., Kietzmann, J., & Russell-Bennett, R. (2023). Mapping the deepfake landscape for innovation: A multidisciplinary systematic review and future research agenda. *Technovation*, 125, 102784. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102784>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#). Το σχετικό υλικό έχει αναπτυχθεί ως εξής:

- [Σ.Υ.3.1](#) - Περιλαμβάνει μια παρουσίαση PowerPoint για την «Ψηφιακή

Πολιτειότητα», η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα

- [Σ.Υ.3.2](#) - Περιλαμβάνει μια παρουσίαση PowerPoint των βασικών ορολογιών που σχετίζονται με τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια (Ψηφιακή Επανάσταση, Ψηφιακό Αποτύπωμα, Ψηφιακός Εκφοβισμός, Απόκρυψη, κ.λπ.)
- [Σ.Υ.3.3](#) - Περιλαμβάνει μια διαδικτυακή δραστηριότητα για τον εντοπισμό του τρολ
- [Σ.Υ.3.4](#) - Περιέχει μια παρουσίαση PowerPoint για το «Ηλεκτρονικό Ψάρεμα», η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα
- [Σ.Υ.3.5](#) - Δραστηριότητα με παραδείγματα για το «Ηλεκτρονικό Ψάρεμα»
- [Σ.Υ.3.6](#) - Σύνδεσμοι για βίντεο σχετικά με τη δραστηριότητα των «Αληθοφανών Ψευδών & Εμφανών ψευδών»
- [Σ.Υ.3.7](#) - Περιλαμβάνει συνδέσμους για τη δραστηριότητα «Επαλήθευση».
- [Σ.Υ.3.8](#) - «Κουίζ ευαισθητοποίησης»
- [Σ.Υ.3.9](#) - «Ψηφιακός ντετέκτιβ - Ενημέρωση για την Ανίχνευση» (“Digital Detective – Detection Awareness”)

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει δύο (2) μεθόδους αξιολόγησης

- Ένα Κουίζ Ευαισθητοποίησης ([Σ.Υ.3.8](#)), για την αξιολόγηση των νεοαποκτηθεισών γνώσεων των εκπαιδευομένων σχετικά με τους βασικούς όρους και ορισμούς που παρουσιάζονται στην ενότητα
- Μια δραστηριότητα ευαισθητοποίησης «Ψηφιακός ντετέκτιβ - Ενημέρωση για την Ανίχνευση» ([Σ.Υ.3.9](#)), η οποία περιλαμβάνει σενάρια - υποθετικές καταστάσεις, δηλώσεις Σωστού - Λάθους και ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Όλες οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις έννοιες που αναλύονται σε αυτή την ενότητα για την αξιολόγηση της κατανόησης κάθε συμμετέχοντα/συμμετέχουσας.

Και τα δύο έγγραφα έχουν αναπτυχθεί ως μέρος του Συμπληρωματικού Υλικού της Ενότητας, όπως αναφέρεται. Λεπτομερέστερες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο/η εκπαιδευτής/εκπαιδευτρια μπορεί να χρησιμοποιήσει το υλικό αξιολόγησης, περιλαμβάνονται στην Ενότητα 3 του Προγράμματος Σπουδών και στο σχετικό Συμπληρωματικό Υλικό.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 - Καθορίζοντας το Πλαίσιο: Διδασκαλία και μάθηση στο ψηφιακό σχολικό περιβάλλον

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Αυτή η ενότητα παρέχει στους/στις εκπαιδευτικούς οδηγίες για το πώς να δημιουργήσουν ένα γόνιμο μαθησιακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές/μαθήτριες αναβαθμίζουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες και τις δεξιότητες στα Μέσα Ενημέρωσης, ενισχύουν την κριτική τους σκέψη και αναπτύσσουν την ικανότητα να καταπολεμούν και να παραμένουν ακέραιοι απέναντι στην παραπληροφόρηση. Η Ενότητα 4 υπογραμμίζει τη σημασία της δημιουργίας ενός περιεκτικού, ασφαλούς χώρου, όπου οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να αγγίξουν θέματα που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένων αμφιλεγόμενων - ευαίσθητων θεμάτων. Τέλος, εστιάζει στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού, στις τρεις (3) φάσεις υλοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας: πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η οικοδόμηση ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος έχει καταστεί μια από τις κορυφαίες προτεραιότητες σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο. Περιλαμβάνει το ψυχολογικό, κοινωνικό, πολιτισμικό και φυσικό περιβάλλον στο οποίο λαμβάνει χώρα η εκπαιδευτική διαδικασία και επιτρέπει στα άτομα να διερευνήσουν τα προσωπικά τους κίνητρα, να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους, να συμμετάσχουν σε μια εκπαιδευτική διαδικασία και να αλληλεπιδράσουν κοινωνικά. Η καλλιέργεια μιας κουλτούρας σεβασμού και διαφάνειας (openness) είναι το πρώτο βήμα για τη δημιουργία ενός γόνιμου μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να γίνουν ψηφιακά εγγράμματοι (literate) και να μάθουν πώς να καταπολεμούν την παραπληροφόρηση. Η δημιουργία ενός ασφαλούς εκπαιδευτικού χώρου είναι μια συνεχής, δυναμική διαδικασία, όπου ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να είναι παρών/παρούσα και να ενεργεί με συγκεκριμένο τρόπο, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις δραστηριότητες της τάξης.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την πλοήγηση σε αυτή την ενότητα, οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν τη σημασία της δημιουργίας ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος και ενός ασφαλούς χώρου κατά την αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση,

- εντοπίζουν χρήσιμες προσεγγίσεις στον τομέα του Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα, για τη δημιουργία ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος που προάγει τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα και την ανθεκτικότητα στην εσφαλμένη πληροφόρηση, την παραπληροφόρηση και την κακόβουλη πληροφόρηση,
- κατανοήσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εφαρμογή δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση και τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα,
- εκτιμούν τη συνεργασία των διαφόρων εκπαιδευτικών φορέων κατά την αντιμετώπιση αμφιλεγόμενων ή/και ευαίσθητων θεμάτων που σχετίζονται με την παραπληροφόρηση.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Παραπληροφόρηση, Μαθησιακό Περιβάλλον, Ασφαλής Χώρος, Πριν - Κατά τη διάρκεια - Μετά το μάθημα

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Βασικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

European Commission (2022). *Guidelines for teachers on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training*. European Union. [Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

Rusticus SA, Pashootan T, Mah A. (2023) What are the key elements of a positive learning environment? Perspectives from students and faculty. *Learn Environ Res*, 26(1), 161-175. doi: 10.1007/s10984-022-09410-4. Epub 2022 May 7. PMID: 35574193; PMCID: PMC9076804. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9076804>

Fievre M.J. (2021) Cultivating the Classroom as a Safe Space. Available at: <https://www.edutopia.org/article/cultivating-classroom-safe-space/>

Συμπληρωματικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

Benes S., Alperin H., *Essentials of Teaching Health Education: Characteristics of a Positive Learning Environment.*, Available at:

<https://us.humankinetics.com/blogs/excerpt/characteristics-of-a-positive-learning-environment>

Bennett T. (2017) *Creating a Culture: How school leaders can optimise behaviour*. Available at:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/602487/Tom_Bennett_Independent_Review_of_Behaviour_in_Schools.pdf

Skirius L. (2024) *The Disinformation Challenge: the power of game-based learning in strengthening media literacy*. Available at <https://media-and-learning.eu/subject/media-literacy/the-disinformation-challenge-the-power-of-game-based-learning-in-strengthening->

[media-literacy/](#)

Hawthorne H. (2022) How to Create a Positive Learning Environment, available at: <https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/how-to-create-a-positive-learning-environment/>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#). Το σχετικό υλικό έχει αναπτυχθεί ως εξής:

- [Σ.Υ. 4.1](#) - περιλαμβάνει μια παρουσίαση PowerPoint της Ενότητας, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/τη διδάσκοντα/διδάσκουσα,
- [Σ.Υ.4.2](#) - περιλαμβάνει μια σειρά ερωτήσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια στο πλαίσιο μιας διαδραστικής δραστηριότητας (π.χ. κατά τη χρήση του Mentimeter),
- [Σ.Υ.4.3](#) - παρέχει μία πηγή πολυμέσων (multimedia resource): ένα βίντεο για τη μάθηση με βάση το παιχνίδι,
- [Σ.Υ.4.4](#) - περιέχει ένα βίντεο για το παιχνίδι «Η πρόκληση της παραπληροφόρησης» (The Disinformation Challenge), ενώ παρέχει σχετικές πληροφορίες,
- [Σ.Υ.4.5](#) - περιλαμβάνει ένα βίντεο σχετικά με τη διδασκαλία αμφιλεγόμενων θεμάτων,
- [Σ.Υ.4.6](#) - αφορά την ανάλυση μιας μελέτης περίπτωσης (case study), που παρέχεται από το [Toolkit for teachers - How to spot and fight disinformation \(Εργαλειοθήκη για εκπαιδευτικούς - Πώς να εντοπίζετε και να καταπολεμάτε την παραπληροφόρηση\)](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- [Σ.Υ.4.7](#) - είναι το ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης, το οποίο επίσης παρατίθεται στην υποκατηγορία υλικού αξιολόγησης, και
- [Σ.Υ.4.8](#) - είναι ένα Σχέδιο δράσης που παρέχει στους/στις εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες οδηγίες για τον τρόπο διεξαγωγής μιας συζήτησης αξιολόγησης, το οποίο περιλαμβάνεται και πάλι στο υλικό αξιολόγησης

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει δύο (2) μεθόδους αξιολόγησης:

- ένα ερωτηματολόγιο αυτοαναστοχασμού ([Σ.Υ.4.7](#)), το οποίο επιτρέπει στους/στις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες να αυτοαξιολογήσουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητές τους, και
- ένα Σχέδιο Δραστηριότητας ([Σ.Υ.4.8](#)), το οποίο περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τους/τις εκπαιδευτικούς, σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής μιας

συζήτησης στο πλαίσιο της τάξης, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής ερωτήσεων, της απαίτησης γραπτών απαντήσεων και της ανταλλαγής απόψεων σχετικά με αυτές. Λεπτομερέστερες οδηγίες για το πώς ο/η διδάσκων/διδάσκουσα μπορεί να χρησιμοποιήσει το υλικό αξιολόγησης, περιλαμβάνονται στην Ενότητα 4 του Προγράμματος Σπουδών και στο σχετικό Συμπληρωματικό Υλικό ([Σ.Υ.4.7](#) και [Σ.Υ.4.8](#)).

ΕΝΟΤΗΤΑ 5 - Αξιολόγηση και εκτίμηση του ψηφιακού γραμματισμού στα σχολεία

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το να γίνεις «εγγράμματος στα ψηφιακά μέσα» (digital media literate) σημαίνει να αναπτύξεις ικανότητες Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα, ώστε να τα χρησιμοποιείς πιο υπεύθυνα και να παίζεις ενεργό ρόλο στη δημιουργία μιας δημοκρατικής, πλουραλιστικής και συνδεδεμένης κοινωνίας.

Αυτή η ενότητα προσφέρει ένα θεωρητικό πλαίσιο για τη χαρτογράφηση και τη μέτρηση αυτών των ικανοτήτων και την ανάπτυξη εργαλείων και μεθόδων εκτίμησης και αξιολόγησης. Επίσης, παρέχει δραστηριότητες με ορισμένα πρακτικά παραδείγματα και ασκήσεις που επικεντρώνονται σε θέματα παραπληροφόρησης.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η παρούσα ενότητα προτείνει ένα Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τα Μέσα Ενημέρωσης για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στον ψηφιακό γραμματισμό και στον γραμματισμό για τα Μέσα (Digital and Media Competencies Framework). Το πλαίσιο αυτό συνοδεύεται από θεωρητικές γνώσεις και πρακτικά μέσα/πηγές για την αξιολόγηση των ικανοτήτων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών. Οι θεωρητικές γνώσεις εμπλουτίζονται από μελέτες περίπτωσης (case studies) και ακολουθούνται από δραστηριότητες που προωθούν τις ικανότητες των εκπαιδευτικών να σχεδιάζουν, να αξιολογούν και να εκτιμούν τις ικανότητες των μαθητών/μαθητριών τους σε σχέση με τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα κατά τις πρακτικές στην τάξη. Ένα ακόμη πολύτιμο στοιχείο είναι οι τελικές δραστηριότητες αξιολόγησης που αποσκοπούν στην ενεργοποίηση του αυτοαναστοχασμού των εκπαιδευομένων σε μεταγνωστικό επίπεδο, ώστε να αποκτήσουν επίγνωση των δυνατών και αδύνατων σημείων της διδακτικής τους διαδικασίας.

Οι εκπαιδευόμενοι/ες; που εκπαιδεύονται μέσω αυτού του Προγράμματος Σπουδών είναι κυρίως φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων που παρακολουθούν μαθήματα διά ζώσης και εν ενεργεία εκπαιδευτικοί που παρακολουθούν διαδικτυακά μαθήματα, τα οποία διοργανώνονται από τα πανεπιστήμια της κοινοπραξίας (consortium universities) μέσω των εργαλείων που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του Έργου *Teachers 4.0 Digital Age*.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/εκπαιδευόμενες θα:

- γνωρίζουν ένα θεωρητικό μοντέλο για τη διδασκαλία και τη μάθηση σχετικά με τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα,
- γνωρίζουν ένα θεωρητικό πλαίσιο για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των ικανοτήτων Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα,
- γνωρίζουν παραδείγματα εργαλείων και μεθόδων για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των ικανοτήτων Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα,
- μάθουν να αναπτύσσουν εργαλεία αξιολόγησης για τη μέτρηση της απόκτησης δεξιοτήτων Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Πλαίσιο Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα (Dmlf), Ικανότητες Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα, Αξιολόγηση και Εκτίμηση Ικανοτήτων Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα, Παραπληροφόρηση, Εσφαλμένη Πληροφόρηση και Κακόβουλη Πληροφόρηση, Διδασκαλία και Μάθηση

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Βασικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

Buckingham, D. (2003). *Media Education: Literacy, Learning, and Contemporary Culture*. Polity Press.

Buckingham D. (2014), *Developing Media Literacy: Concepts, Processes and Practices*. <https://davidbuckingham.net/wp-content/uploads/2015/04/media-literacy-concepts-processes-practices.pdf>

European Commission, Joint Research Centre, Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022a). *DigComp 2.2, The Digital Competence framework for citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes*. Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/115376>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2022b). *Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training*. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/28248> (Also available in other languages).

Herrington, J., & Herrington, A. (1998). *Authentic assessment and multimedia: How university students respond to a model of authentic assessment*. Higher Education Research and Development, 17(3), 305-322. <https://doi.org/10.1080/0729436980170304>

Ranieri M. (2013), *A Toolkit for Digital & Media Literacy Education*. Ranieri, M. (2019). *Toolkit. Digital & Media Literacy Education. Virtual Stages Against Violence*. https://virtualstages.eu/media/vsav_toolkit_en.pdf

Winn, W. (1993). Instructional design and situated learning: Paradox or partnership. *Educational Technology*, 33(3), 16-21. <https://www.jstor.org/stable/44427985>

Young, M.F. (1993). Instructional design for situated learning. *Educational Technology Research and Development*, 41(1), 43-58. <https://doi.org/10.1007/BF02297091>

Συμπληρωματικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

Centre for the Development of Teaching and Learning. *An A-Z of Assessment Methods*. <https://sites.reading.ac.uk/curriculum-framework/wp-content/uploads/sites/35/2022/03/A-Z-of-Assessment-Methods-FINAL-table.pdf>

European Commission. (2011). *Testing and refining criteria to assess media literacy levels in Europe*. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4cbb53b5-689c-4996-b36b-e920df63cd40/language-en/format-PDF/source-search>

Grizzle, A., Wilson, C., Tuazon, R., Cheung, C. K., Lau, J., Fischer, R., Gordon, D., Akyempong, K., Singh, J., Carr, P. R., Stewart, K., Tayle, S., Suraj, O., Jaakkola, M., Thésée, G. & Gulston, C. (eds.). (2021). *Media and information literate citizens: think critically, click wisely!* UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000389216>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#). Το σχετικό υλικό έχει αναπτυχθεί ως εξής:

- [Σ.Υ.5.1](#) - Πλαίσιο για τις ικανότητες Γραμματισμού στα Ψηφιακά Μέσα
- [Σ.Υ.5.2](#) - Διαδραστικός καταιγισμός ιδεών (Interactive brainstorming) με το Mentimeter
- [Σ.Υ.5.3](#) - Μοντέλο ανάλυσης του Γραμματισμού στα Μέσα σε έξι διαστάσεις
- [Σ.Υ.5.4](#) - Φόρμα Κλείδας αξιολόγησης
- [Σ.Υ.5.4.1](#) - Πρότυπο σχεδιασμού ρουμπρίκας
- [Σ.Υ.5.5](#) - Έντυπο αξιολόγησης αυθεντικής εργασίας
- [Σ.Υ.5.5.1](#) - Πρότυπο σχεδιασμού αυθεντικής εργασίας
- [Σ.Υ.5.6](#) - Σχέδιο Αξιολόγησης ενός σχεδίου μαθήματος για τον Γραμματισμό στα Ψηφιακά Μέσα με βάση το DMLF που προτείνεται στην παρούσα Ενότητα
- [Σ.Υ.5.7](#) - Τελικό ερωτηματολόγιο αυτοαναστοχασμού σχετικά με τις αποκτηθείσες μετα-αξιολογικές γνώσεις και δεξιότητες.

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Όλη αυτή η ενότητα είναι σχεδιασμένη για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των ικανοτήτων στα Ψηφιακά Μέσα, αλλά δύο (2) Δραστηριότητες στοχεύουν ειδικά στην αξιολόγηση της διαδικασίας και την αθροιστική/τελική αξιολόγηση για τον κριτικό αναστοχασμό των εκπαιδευομένων σχετικά με τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν και αξιοποιήθηκαν στην Ενότητα:

- μια διαδικασία αυτοαναστοχασμού κριτικής και συστηματικής ανάλυσης των εργαλείων [Σ.Υ.5.4](#) και [Σ.Υ.5.5](#) που προτείνονται στις Δραστηριότητες της

Ενότητας με στόχο την ενθάρρυνση του μεταστοχασμού (metareflection) των
μανθανόντων και την αναθεώρηση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν

- ένα τελικό ερωτηματολόγιο αυτοαναστοχασμού ([Σ.Υ.5.7](#)).

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 - Διερευνώντας τις βασικές πρακτικές των παιδιών στα Ψηφιακά Μέσα

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η ενότητα παρέχει ορισμένους θεωρητικά τεκμηριωμένους λόγους για τους οποίους οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν για τα Μέσα πρέπει να γνωρίζουν και να ασχολούνται με τις πρακτικές των μαθητών/μαθητριών τους στα Ψηφιακά Μέσα. Στη συνέχεια, η ενότητα περιγράφει και συζητά ένα πιθανό θεωρητικό πλαίσιο για την κατανόηση των ψηφιακών πρακτικών των παιδιών και της επιρροής τους στην ευημερία των παιδιών, τονίζοντας πώς πολλές μεταβλητές σε μικρο-, μεσο- και μακροεπίπεδο διαμορφώνουν αυτή την επιρροή. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούμε το σκηνικό για να κατανοήσουν οι εκπαιδευτικοί πώς τα Ψηφιακά Μέσα και ο Ψηφιακός Γραμματισμός μπορούν να ωφελήσουν την ευημερία των εκπαιδευόμενων.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με ορισμένα παραδείγματα δραστηριοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να μάθουμε περισσότερα για την ψηφιακή και μιντιακή κουλτούρα των μαθητών/μαθητριών. Αυτές οι δραστηριότητες ευαισθητοποιούν επίσης τους/τις μαθητές/μαθήτριες σχετικά με τις ψηφιακές πρακτικές τους, βοηθώντας τους/τες να τις «τοποθετήσουν» ευρύτερα στη ζωή τους.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κάποιοι υποστηρίζουν ότι το σχολείο πρέπει να μείνει μακριά από την ψηφιακή κουλτούρα και μιντιακή κουλτούρα των (εκπαιδευόμενων), καθώς η υιοθέτησή της και η ενασχόληση με αυτήν θα τη νομιμοποιούσε. Παρ' όλα αυτά, σε αυτή την ενότητα θα υποστηρίξουμε την αντίθετη ιδέα, ότι η διερεύνηση των ψηφιακών πρακτικών των μαθητών/μαθητριών είναι ζωτικής σημασίας για τους/τις εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με τα Ψηφιακά Μέσα, ιδίως για εκείνους/ες που στοχεύουν να διδάξουν στους (εκπαιδευόμενους/ες) πώς να αντιμετωπίζουν την παραπληροφόρηση. Η ενίσχυση της συνάφειας της μαθησιακής διαδικασίας, η βελτίωση της εμπλοκής των μαθητών/μαθητριών στις μαθησιακές δραστηριότητες και η προσφορά γνώσεων «ακριβώς στην ώρα» (just-in-time) που οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να εφαρμόσουν γρήγορα στην ψηφιακή τους ζωή είναι βασικοί λόγοι για τους οποίους η ενασχόληση με τις ψηφιακές πρακτικές των παιδιών είναι επωφελής. Προσθέτοντας σε αυτά, στην ενότητα, θα συζητήσουμε τα θεωρητικά θεμέλια αυτών των λόγων, για να βοηθήσουμε τους/τις εκπαιδευτικούς να τοποθετήσουν αυτές τις διερευνητικές δραστηριότητες στο εννοιολογικό τους πλαίσιο και να τις χρησιμοποιήσουν με αυτοπεποίθηση στις τάξεις τους. Πιο συγκεκριμένα, θα προσεγγίσουμε αυτούς τους λόγους μέσα από τρία βασικά παραδείγματα - τα δικαιώματα των παιδιών στην ψηφιακή εποχή, την παιδαγωγική και τις σπουδές μέσων και επικοινωνίας -

προσφέροντας, όπου είναι δυνατόν, περισσότερες από μία θεωρίες που μπορούν να υποστηρίξουν τη σημασία της διερεύνησης των ψηφιακών πρακτικών των παιδιών στις τάξεις της εκπαίδευσης στα Μέσα.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στο [άρθρο 25 της UNCRC](#), ακούγοντας τα παιδιά και ενσωματώνοντας τις ψηφιακές εμπειρίες τους στο πρόγραμμα σπουδών, οι εκπαιδευτικοί όχι μόνο καθοδηγούν τους μαθητές και τις μαθήτριες στην ασφαλή και υπεύθυνη πλοήγηση στους ψηφιακούς χώρους, ενισχύοντας το δικαίωμα σε ένα ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον, αλλά υποστηρίζουν επίσης τα δικαιώματα των μαθητών/μαθητριών στην πληροφόρηση, την ελευθερία (της έκφρασης, των σκέψεων και του συνεταιρίζεσθαι) και το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή και, ως εκ τούτου, υποστηρίζουν την ανάπτυξη υπεύθυνων ψηφιακών πολιτών που κατανοούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στην ψηφιακή εποχή (βλ. το σύντομο βίντεο [Children's rights in a digital world](#), που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου [ySkills](#)).

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν τη σημασία της διερεύνησης των πρακτικών των μαθητών/μαθητριών σε σχέση με τα Μέσα Ενημέρωσης, τόσο για τη διδασκαλία της Εκπαίδευσης στα Μέσα Ενημέρωσης γενικά, όσο και για την κριτική σκέψη και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης ειδικότερα,
- προσφέρουν διαφορετικές προοπτικές και επιχειρήματα για τη σημασία της διερεύνησης των πρακτικών των παιδιών στα Μέσα Ενημέρωσης,
- γνωρίζουν κάποιες θεωρητικές αγκυλώσεις και ένα θεωρητικό πλαίσιο που βοηθούν τους/τις εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν τις διάφορες πληροφορίες που λαμβάνουν για την ψηφιακή ζωή των παιδιών,
- γνωρίζουν για πιθανές πρακτικές δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν με τους μαθητές και τις μαθήτριές τους προκειμένου να διερευνήσουν τις πρακτικές τους στα Μέσα Ενημέρωσης και να ενσωματώσουν στοιχεία από τις εμπειρίες των μαθητών/μαθητριών τους στα Μέσα Ενημέρωσης στις διδακτικές τους δραστηριότητες.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Δικαιώματα των Παιδιών στον Ψηφιακό Κόσμο, Παιδαγωγική με Πολιτισμική Ανταπόκριση, Θεωρία της μάθησης με βάση το περιβάλλον, Θεωρίες για τα μέσα ενημέρωσης, Θεωρητικό πλαίσιο για το Eu Kids Online, Ευημερία των παιδιών.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Boyd, D. (2014). *It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens*. Yale University Press.

Cannon, M., Connolly, S., & Parry, R. (2020). Media literacy, curriculum and the rights of the child. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 43(2), 322–334. <https://doi.org/10.1080/01596306.2020.1829551>

Eynon, R. (2020). The myth of the digital native: Why it persists and the harm it inflicts. In OECD. *Education in the Digital Age. Healthy and Happy Children*. Ch. 9 <https://doi.org/10.1787/2dac420b-en> Available at <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/2dac420b-en/index.html?itemId=/content/component/2dac420b-en>

Lave, J. & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Cambridge University Press.

Livingstone, S. & Third, A. (2017). Children and young people's rights in the digital age: an emerging agenda. *New Media & Society*, 19(5), 657–670. <https://doi.org/10.1177/1461444816686318>

Livingstone, S., Mascheroni, G. & Staksrud, E. (2017). European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. *New Media & Society*, 20(3), 1–20. <https://doi.org/10.1177/1461444816685930>

United Nations (2021). *General comment No. 25 (2021) on children's rights in relation to the digital environment*. Available at: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/25&Lang=en

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Τα συμπληρωματικά υλικά (Σ.Υ.) για αυτήν την ενότητα έχουν σχεδιαστεί τόσο για να βοηθήσουν τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια να παρέχει το μάθημα (προσφέροντας παρουσιάσεις PPT που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έχουν ή προσαρμοσμένες από τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια για να ταιριάζουν στις ανάγκες των μαθητών) όσο και για να βοηθήσουν τους μαθητές με ορισμένες συμπληρωματικές αναγνώσεις σε περίπτωση που θέλουν να εμβαθύνουν σε ορισμένα θέματα. Το Σ.Υ. προσφέρει επίσης καθοδηγούμενες δραστηριότητες μάθησης και αξιολόγησης που θα χρησιμοποιηθούν από τον εκπαιδευτή. Το Σ.Υ. για τη δραστηριότητα αξιολόγησης παρατίθενται στην επόμενη ενότητα.

- [Σ.Υ.6.1](#) - Εισαγωγή - PPT παρουσίαση.
- [Σ.Υ.6.2](#) - Εισαγωγή – Σχέδιο καθοδήγησης.
- [Σ.Υ.6.3](#) - Αναγνωστικό υλικό: Wigley, T. (2017, October 12). Αν τα παιδιά κοιτάζουν τα τηλέφωνα τους αντί για τα εκθέματά μας, είναι δικό μας λάθος – όχι δικό τους. LinkedIn
- [Σ.Υ.6.4](#) - Θεωρητικές γνώσεις - PPT παρουσίαση.
- [Σ.Υ.6.5](#) - Αναγνωστικό υλικό: UNCRC-περίληψη_σώστε τα παιδιά

- [Σ.Υ.6.6](#) - Αναγνωστικό υλικό: Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού – φιλική έκδοση
- [Σ.Υ.6.7](#) - Σχέδιο μαθησιακών δραστηριοτήτων: "Το Καθημερινό Ψηφιακό μου Σύμπαν"
- [Σ.Υ.6.8](#) - Μαθησιακή δραστηριότητα - Φυλλάδιο "Το Καθημερινό Ψηφιακό μου Σύμπαν"
- [Σ.Υ.6.9](#) - Σχέδιο μαθησιακών δραστηριοτήτων "Τι γνωρίζει το Διαδίκτυο για εμένα;"
- [Σ.Υ.6.10](#) - "Ανακάλυψη Ψηφιακού Αποτυπώματος" Φυλλάδιο.

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

- [Σ.Υ.6.11](#) - Φυλλάδιο με οδηγίες για το δοκίμιο «Αξιολόγηση του εαυτού και του ομαδικού προβληματισμού»
- [Σ.Υ.6.12](#) - Σχέδιο δραστηριότητας αξιολόγησης «Αξιολόγηση στοχασμού για τον εαυτό και την ομάδα»
- [Σ.Υ.6.13](#) - Σχέδιο δραστηριότητας αξιολόγησης: «Αργή ανάγνωση με χρήση εποικοδομητικών συνομιλιών με φίλους»
- [Σ.Υ.6.14](#) - Φυλλάδιο με ενδεικτικές ερωτήσεις «Αργή ανάγνωση με χρήση εποικοδομητικών συνομιλιών με φίλους»

ΕΝΟΤΗΤΑ 7 - Διδασκαλία του Κριτικού Ψηφιακού Γραμματισμού και της Παραπληροφόρησης

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η ενότητα " Διδασκαλία του Κριτικού Ψηφιακού Γραμματισμού και της Παραπληροφόρησης " βοηθά τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να κατανοήσουν την ουσία των κειμένων των ψηφιακών μέσων στις διάφορες εκφάνσεις τους, να αναγνωρίσουν τη γνωστική προκατάληψη, να αναπτύξουν κριτική σκέψη όταν ασχολούνται με μηνύματα και προϊόντα των μέσων, να εξοικειωθούν με διάφορες τεχνικές και εργαλεία για τον έλεγχο των γεγονότων, καθώς και να αποκτήσουν μια ιδέα για την ουσία και τις ιδιαιτερότητες της δημιουργίας και της διανομής περιεχομένου των ψηφιακών μέσων.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ο κριτικός ψηφιακός γραμματισμός συνδέεται στενά με τις σπουδές των μέσων ενημέρωσης. Προσφέρει πρόσθετες γνώσεις σε σημαντικά ζητήματα, όπως η κατανόηση των μέσων (γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την κριτική ανάλυση των μέσων και του περιεχομένου των μέσων), η ευαισθητοποίηση στα μέσα (γνώσεις που σχετίζονται με τους διαφορετικούς τύπους μέσων και την ταξινόμησή τους - παραδοσιακά και διαδικτυακά, δημόσια και ιδιωτικά- τα οφέλη και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές κατά τη χρήση τους), η στάση απέναντι στα μέσα (ο κατάλληλος τρόπος που οι άνθρωποι αισθάνονται για τη χρήση των μέσων, της ψηφιακής τεχνολογίας και των ευκαιριών που προσφέρουν) και η συμπεριφορά απέναντι στα μέσα (κριτική χρήση και εφαρμογή των μέσων για τις ανάγκες της ανοδικής προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης). Αυτά τα τέσσερα χαρακτηριστικά της κατανάλωσης των μέσων ενημέρωσης μπορούν να αναφερθούν ως σοφία των μέσων ενημέρωσης, η οποία αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για κάθε καταναλωτή, καθώς με ή χωρίς τη συμμετοχή μας, τα μέσα ενημέρωσης υπάρχουν, είναι παντού και θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή των ανθρώπων.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν την εσκεμμένη φύση των μηνυμάτων των ψηφιακών μέσων και τη φύση του διαμεσολαβημένου «κειμένου»
- Να κατασκευάζουν και να αποδομούν τα μηνύματα.

- Να επαληθεύουν τις πηγές για να αποφεύγουν την παραπληροφόρηση, την εσφαλμένη πληροφόρηση και την κακόβουλη πληροφόρηση.
- Να αναλύουν τα κείμενα των ψηφιακών μέσων για να φτάσουν κάτω από την επιφάνεια του μηνύματος.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Γραμματισμός στα μέσα, Ψηφιακός Γραμματισμός, Ψηφιακό Μήνυμα

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Celot, P. (2021). *MEDIA COACH How to become a media literacy coach*. EAVI.

https://eavi.eu/wp-content/uploads/2021/09/The-Media-Coach-Book_How-to-become-a-media-literacy-coach.pdf

Centre for Media Literacy. (2012). *Media literacy. A system for learning any time, any where. Part 2: Tools for deconstruction*.

<https://www.medialit.org/sites/default/files/Part%202%20ToolsforDeconstruction2012.pdf>

Cortesi, S., Hasse, A., Lombana-Bermudez, A., Kim, S., & Gasser, U. (2020). *Youth and Digital Citizenship+ (Plus): Understanding Skills for a Digital World*. Berkman Klein Center Research Publication.

<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3557518>

Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: a plan of action*. The Aspen Institute.

https://www.aspeninstitute.org/wp-content/uploads/2010/11/Digital_and_Media_Literacy.pdf

Jolls, T., & Wilson, C. (2014). The Core Concepts: Fundamental to Media Literacy Yesterday, Today and Tomorrow. *Journal of Media Literacy Education*, 6(2), 68-78.

<https://doi.org/10.23860/jmle-6-2-6>

Πηγές Πολυμέσων

BBC. (2024). *Editorial Guidelines*.

<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines>

Crash Course. (2018, May 8). *Media Skills: Crash Course Media Literacy #11*. Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=Be-A-sCIMpg>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#). Το σχετικό υλικό έχει αναπτυχθεί ως εξής:

- [Σ.Υ.7.1](#) - Εικόνα «Πες αυτό που βλέπεις». Είναι μια εισαγωγική εργασία για την ενθάρρυνση των μαθητών να αναγνωρίσουν, να αναλύσουν και να επαληθεύσουν ένα μήνυμα μέσω των μέσων.
- [Σ.Υ.7.2](#) - PowerPoint Παρουσίαση: «Γιατί πρέπει να κατανοούμε τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό;» Εισάγει τα ορόσημα εντός της ενότητας: συγγραφή, μορφή, κοινό, περιεχόμενο και στόχους, σχετικά με την κατανόηση των ψηφιακών μηνυμάτων.
- [Σ.Υ.7.3](#) - «Πολιτιστικές συνομιλίες» – δύο εικόνες (η πρώτη είναι μια αναπαράσταση της Βουλγαρίας στο γλυπτό Entropa και η δεύτερη είναι ένας χάρτης της Βουλγαρίας με τα ιστορικά και πολιτιστικά της ορόσημα).
- [Σ.Υ.7.4](#) - Εικόνες από τις αναπαραστάσεις των χωρών της ΕΕ στο γλυπτό Entropa.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8 - Ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στην τάξη: ας γίνουμε πολίτες της ψηφιακής κοινωνίας

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η ενότητα 8 "Ανάπτυξη ικανοτήτων κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στην τάξη: ας γίνουμε πολίτες της ψηφιακής κοινωνίας" αποσκοπεί στο να εφοδιάσει τους μαθητές με δεξιότητες ψηφιακής παιδείας στα μέσα ενημέρωσης, απαραίτητες για την υπεύθυνη και ενημερωμένη συμμετοχή στον ψηφιακό κόσμο. Η ενότητα παρέχει στους εκπαιδευτικούς στρατηγικές, δραστηριότητες και πόρους για την ενίσχυση της κριτικής σκέψης, της ηθικής ευαισθητοποίησης και των δεξιοτήτων δημιουργίας και ανάλυσης ψηφιακού περιεχομένου στους μαθητές τους, προετοιμάζοντάς τους να γίνουν αποτελεσματικοί, εγγράμματοι στα μέσα ενημέρωσης ψηφιακοί πολίτες.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στη σημερινή ψηφιακή εποχή, όπου οι πληροφορίες ρέουν ταχύτατα σε διάφορες πλατφόρμες και τα ψηφιακά εργαλεία έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι τόσο της προσωπικής όσο και της επαγγελματικής σφαίρας, η καλλιέργεια της κριτικού ψηφιακού γραμματισμού έχει αναδειχθεί σε κρίσιμη συνιστώσα της σύγχρονης εκπαίδευσης. Η ενότητα 8 επικεντρώνεται στον εξοπλισμό των μαθητών με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την υπεύθυνη και αποτελεσματική πλοήγηση στο ψηφιακό τοπίο. Αυτή η ενότητα στοχεύει να μετατρέψει τους μαθητές σε καλά ενημερωμένους, ηθικούς και ενεργούς ψηφιακούς πολίτες που μπορούν να αναλύουν κριτικά και να ασχολούνται με το ψηφιακό περιεχόμενο και να συμμετέχουν στον ψηφιακό κόσμο.

Η έννοια του ψηφιακού πολίτη περιλαμβάνει μια σειρά από ικανότητες που υπερβαίνουν τις απλές τεχνικές δεξιότητες. Περιλαμβάνει την κατανόηση των ηθικών και κοινωνικών επιπτώσεων των ψηφιακών αλληλεπιδράσεων, την αναγνώριση του αντίκτυπου του ψηφιακού αποτυπώματος του ατόμου και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων κατά την πλοήγηση στο πολύπλοκο ψηφιακό τοπίο. Ως εκ τούτου, αυτή η ενότητα παρέχει στους εκπαιδευτικούς μια δομημένη προσέγγιση για τη διδασκαλία του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού στα μέσα, προσφέροντας στρατηγικές, δραστηριότητες και πόρους που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν βασικές ψηφιακές ικανότητες. Ενσωματώνοντας την εκπαίδευση στον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό στην τάξη, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να καλλιεργήσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, ηθική συνείδηση και βαθύτερη κατανόηση του ρόλου τους ως ψηφιακών πολιτών.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να:

- αξιολογούν κριτικά τα ψηφιακά μηνύματα: Κατανοήστε πώς να αξιολογείτε και να αναλύετε τα μηνύματα των ψηφιακών μέσων για αξιοπιστία, μεροληψία και πλαίσιο,
- αναπτύξουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού: Αποκτήστε επάρκεια στη χρήση ψηφιακών εργαλείων για ανάκτηση πληροφοριών, δημιουργία περιεχομένου και ηθική χρήση,
- επιδεικνύουν υπεύθυνη διαδικτυακή συμπεριφορά: Εξασκηθείτε στην ασφαλή και ηθική δέσμευση στο διαδίκτυο, αναγνωρίζοντας τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ευθύνες,
- συμμετέχουν σε κρίσιμες συζητήσεις: συμμετέχετε σε ενημερωμένες συζητήσεις σχετικά με την επιρροή των ψηφιακών μέσων στην κοινωνία, τη δημοκρατία και τις ατομικές ταυτότητες.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Παιδεία στα Ψηφιακά Μέσα, Ψηφιακός Γραμματισμός, Ψηφιακή Πολιτειότητα, Κριτική Σκέψη, Κατανάλωση Μέσων, Ψηφιακή Ευημερία, Ψηφιακή Ασφάλεια, Ψηφιακή Ηθική, Τεχνητή Νοημοσύνη.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

EAVI. (2009). *Study on Assessment Criteria for Media Literacy Levels. A comprehensive view of the concept of media literacy and understanding of how media literacy level in Europe should be assessed: Final report for the European Commission*. Publications Office of the European Union.

https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/studies/literacy-criteria-report_en.pdf

European Commission. (2007). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A European approach to media literacy in the digital environment*.

<https://eur->

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM%3A2007%3A0833%3AFIN%3AEN%3APDF](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM%3A2007%3A0833%3AFIN%3AEN%3APDF)

European Commission: European Education and Culture Executive Agency. (2017). *Citizenship education at school in Europe*. Publications Office of the European Union.

<https://data.europa.eu/doi/10.2797/536166>

European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2019). *Key competences for lifelong learning*. Publications Office.

<https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>

European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, Digital education action plan 2021-2027. (2023). *Improving the provision of digital skills in education*

and training. Publications Office of the European Union.
<https://data.europa.eu/doi/10.2766/149764>

European Commission, Joint Research Centre, Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022). *DigComp 2.2, The Digital Competence framework for citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes*. Publications Office of the European Union.
<https://data.europa.eu/doi/10.2760/115376>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

- [Σ.Υ.8.1](#) - Παρέχει μια εκπαιδευτική δραστηριότητα που χρησιμοποιεί εικόνες παραγόμενες από τεχνητή νοημοσύνη για να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν πώς τα διάφορα οπτικά στοιχεία μπορούν να προκαλέσουν διάφορα συναισθήματα και να επηρεάσουν τις συναισθηματικές αντιδράσεις.
- [Σ.Υ.8.2](#) - Παρέχει μια δραστηριότητα όπου οι εκπαιδευόμενοι/εκπαιδευόμενες αναλύουν παραδείγματα προπαγάνδας που δημιουργούνται από Τεχνητή Νοημοσύνη για να εντοπίσουν τεχνικές όπως η παραπληροφόρηση, η συναισθηματική χειραγώγηση, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης.
- [Σ.Υ.8.3](#) - Παρέχει μια δραστηριότητα όπου οι μαθητές/μαθήτριες αναλύουν διάφορα σενάρια διαδικτυακής συμπεριφοράς για να μάθουν για την ψηφιακή εθιμοτυπία (Τήρηση του πρωτοκόλλου σε συνομιλίες στο διαδίκτυο).
- [Σ.Υ.8.4](#) - Παρέχει μια δραστηριότητα με τίτλο «Περιπέτεια ψηφιακής ευημερίας», όπου οι μαθητές διερευνούν διάφορα σενάρια που σχετίζονται με τις ψηφιακές συνήθειες και τον αντίκτυπό τους στην ευημερία.
- [Σ.Υ.8.5](#) - Εισάγει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για την αξιολόγηση του ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών, εστιάζοντας στην κατανόηση των ψηφιακών αποτυπωμάτων, του ελέγχου των πληροφοριών, του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και της υπεύθυνης ψηφιακής πολιτικότητας.
- [Σ.Υ.8.6](#) - Παρέχει μια δραστηριότητα κατά την οποία οι μαθητές δημιουργούν έναν χάρτη του μυαλού για να αναστοχαστούν τις δεξιότητές τους ως προς την ψηφιακή πολιτικότητα.
- [Σ.Υ.8.7](#) - Σκιαγραφεί ένα διαδραστικό παιχνίδι με κάρτες που έχει σχεδιαστεί για να διδάξει στους μαθητές βασικές έννοιες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και του ψηφιακού γραμματισμού.

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Για αυτήν την ενότητα υπάρχουν δύο δραστηριότητες αξιολόγησης:

- [Σ.Υ.8.5](#) εισάγει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για την αξιολόγηση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των μαθητών, εστιάζοντας στην κατανόηση των ψηφιακών αποτυπωμάτων, του ελέγχου των πληροφοριών και του αλφαριθμητισμού στα ψηφιακά μέσα.
- [Σ.Υ.8.6](#) παρέχει μια δραστηριότητα κατά την οποία οι μαθητές δημιουργούν έναν χάρτη του μυαλού για να αναστοχαστούν τις δεξιότητές τους ως ψηφιακών πολιτών.

Πλήρεις οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να ολοκληρωθούν από τους/τις εκπαιδευόμενους/εκπαιδευόμενες και να αξιολογηθούν από τους/τις εκπαιδευτές/εκπαιδευτήριες περιλαμβάνονται στην Ενότητα 8 του προγράμματος σπουδών. Και τα δύο αυτά υλικά αξιολόγησης αποτελούν μέρος του Συμπληρωματικού Υλικού της Ενότητας 8, όπως αναφέρεται παραπάνω.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9 - Οι μαθητές/τριες σε όλη τους την ποικιλομορφία

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να προσεγγίσει βασικούς όρους που σχετίζονται με τη διαφορετικότητα των μαθητών στην τάξη, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Πρώτον, η διαφορετικότητα περιγράφεται ως μια πολύπλευρη έννοια που μπορεί να περιέχει πολλά στοιχεία και επίπεδα διάκρισης. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι παράγοντες που δημιουργούν το φαινόμενο της ποικιλομορφίας των μαθητών που επεκτείνεται παγκοσμίως (όπως η μετανάστευση, οι κοινωνικοοικονομικές διαφορές, η αποδοχή διαφόρων φύλων και σεξουαλικών ταυτοτήτων και η ώθηση για εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς). Στη συνέχεια, δίνεται έμφαση στους πιο συνηθισμένους τύπους μαθητικής ποικιλομορφίας που μπορεί να υπάρχουν στην τάξη, ώστε να φανεί πώς η παραπληροφόρηση και οι ψευδείς ειδήσεις μπορούν να επηρεάσουν τις κοινωνικές ομάδες στην τάξη.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι διαφορετικές οπτικές και εμπειρίες και η διαφορετικότητα εμπλουτίζουν τις συζητήσεις στην τάξη και προάγουν την κριτική σκέψη. Από τη μια πλευρά, οι μαθητές σε τάξεις με διαφορετικές προσωπικότητες και πολιτισμούς μπορούν να αναπτύξουν διαδραστικές δεξιότητες, να μάθουν πιο γρήγορα να αμφισβητούν υποθέσεις, να αμφισβητούν τα στερεότυπα και να εξετάζουν εναλλακτικές απόψεις. Η διαφορετικότητα είναι ζωτικής σημασίας για τους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης γιατί τους βοηθά να εκτιμήσουν τις διαφορές μεταξύ ανθρώπων και πολιτισμών. Από την άλλη πλευρά, τα μέλη συγκεκριμένων κοινωνικών ταυτοτήτων που μπορούν να εντοπιστούν στην τάξη μπορεί να αντιδρούν διαφορετικά ή να είναι πιο ευαίσθητα σε ψευδείς ειδήσεις και παραπληροφόρηση συγκεκριμένου τύπου. Τέτοιες ομάδες, τα χαρακτηριστικά και τα μέλη τους είναι επίσης συχνοί στόχοι παραπληροφόρησης ή ψευδών ειδήσεων. Η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι ψευδείς ειδήσεις μπορούν να επηρεάσουν ορισμένες ομάδες είναι ένα σημαντικό μέρος της μάχης με την παραπληροφόρηση.

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να:

- συνειδητοποιήσουν τη σημασία της διαφορετικότητας και να την ορίσουν,
- αναλογιστούν τη σημασία της διαφορετικότητας, των στερεοτύπων και της προκατάληψης των μαθητών/μαθητριών,
- προσδιορίζουν τους πιο συνηθισμένους τύπους διαφορετικότητας των μαθητών που μπορεί να υπάρχουν στην τάξη,

- εκτιμούν τη σημασία της γλώσσας στη συζήτηση για την πολυπολιτισμική και κοινωνική δικαιοσύνη,
- προσδιορίζουν πώς η παραπληροφόρηση και οι ψεύτικες ειδήσεις μπορούν να επηρεάσουν τις κοινωνικές ομάδες στην τάξη.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Διαφορετικότητα, Πολιτισμός, Προκατάληψη Γλώσσας, Στερεότυπα, Στιγματισμένες Μειονότητες

Πρακτικές Συμβουλές για την παράδοση του περιεχομένου της ενότητας

Το πρόγραμμα σπουδών θα παραδοθεί σε δύο διαφορετικούς τρόπους για δύο διαφορετικά είδη κοινού: θα προσφέρεται σε εκπαιδευτές προϋπηρεσίας (μαθητευόμενοι στο πανεπιστήμιο) χρησιμοποιώντας τη συμβατική λειτουργία και σε εκπαιδευτές συνεχούς υπηρεσίας μέσω e-learning χρησιμοποιώντας ένα MOOC ειδικά σχεδιασμένο για αυτόν τον σκοπό. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι διαφορετικά είδη κοινού έχουν διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις και ότι διαφορετικές μεθοδολογίες αφορούν την παράδοση του μαθήματος, αλλά όχι το περιεχόμενό του. Η ενότητα συνδυάζει τη θεωρία με τις δραστηριότητες και την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων. Ξεκινά με τον ορισμό της διαφορετικότητας. Επισημαίνει γιατί είναι σημαντικό και πόσο βαθιά το ψεύτικο επηρεάζει τις διάφορες ομάδες που μπορούν να εντοπιστούν στην τάξη. Υπάρχει μια παρουσίαση διαθέσιμη στον φάκελο συμπληρωματικών υλικών για το σκοπό αυτό ([Σ.Υ.9.1](#)). Η ενότητα περιλαμβάνει ασκήσεις που σχετίζονται με τον καθορισμό της κουλτούρας των συμμετεχόντων και ασκήσεις που σχετίζονται με τη σημασία των ορισμών και τον αντίκτυπο της γλώσσας που χρησιμοποιείται σε συζητήσεις για πολυπολιτισμικά ζητήματα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Η ενότητα ολοκληρώνεται με αρκετές πρόσθετες ασκήσεις που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι δάσκαλοι στην τάξη.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Basilici, M.C., Palladino, B.E., & Menesini E. (2022). Ethnic diversity and bullying in school: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 65(4), <https://doi.org/10.1016/j.avb.2022.101762>

Davies, M.J., Highfield, C., & Foreman-Brown, G. (2023). Secondary teachers' beliefs about the relationship between students cultural identity and their ability to think critically. *Journal of Pedagogical Research*, 1(4), 75-90. <https://doi.org/10.33902/JPR.202320538>

Iniesto, F., & Bossu, C. (2023). Equity, diversity, and inclusion in open education: A systematic literature review. *Distance Education*, 44(4), 694-711. <https://doi.org/10.1080/01587919.2023.2267472>

Fontenelle-Tereshchuk, D. (2020). Diversity in the Classrooms: A Human-Centered Approach to Schools. *Interchange*, 51, 429-439. <https://doi.org/10.1007/s10780-020-09402-4>

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του μαθήματος είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Το σχετικό υλικό έχει αναπτυχθεί ως εξής:

- [Σ.Υ.9.1](#) - Περιλαμβάνει μια παρουσίαση PowerPoint της «Διαφορετικότητας των μαθητών», η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/την εκπαιδευτή/εκπαιδευτρια.
- [Σ.Υ.9.2](#) - Περιλαμβάνει μια έκθεση που παρουσιάζει πρόσφατες πρωτοβουλίες πολιτικής από κάθε χώρα της ΕΕ «Προώθηση της διαφορετικότητας και της ένταξης στα σχολεία στην Ευρώπη» που χρησιμοποιείται ως αναφορά και αποτελεί βασική βιβλιογραφία για την προαιρετική Δραστηριότητα 3.
- [Σ.Υ.9.3](#) - Περιλαμβάνει Σημειώσεις Εκπαιδευτή για τη Δραστηριότητα 1.

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Για αυτήν την ενότητα υπάρχει μία δραστηριότητα αξιολόγησης: Αφίσα κατάρριψης μύθων/στερεότυπων. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα υλικά:

- [Σ.Υ.9.4](#) - Περιλαμβάνει το pdf για το Εγχειρίδιο 'The Debunking Handbook' που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση και το έργο αξιολόγησης..
- [Σ.Υ.9.5](#) - Περιλαμβάνει την τελική πρόταση βαθμολόγησης αξιολόγησης έργου.
- [Σ.Υ.9.6](#) - Περιλαμβάνει μια σειρά εγγράφων όπου το ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 είναι βασικό για την εκτίμηση και το σχέδιο αξιολόγησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10 - Πρακτικά παραδείγματα σχεδίων μαθήματος

Εισαγωγή στο μάθημα

○ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η διδασκαλία απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, από το πληροφοριακό περιεχόμενο μέχρι την επιλογή των καλύτερων μεθόδων, υλικών και χώρων για την παράδοσή της. Η παραπληροφόρηση είναι ένα ιδιαίτερα δύσκολο θέμα που απαιτεί πιο σύνθετα υλικά και μεθόδους σε σύγκριση με την παραδοσιακή διδασκαλία. Για να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς στην προσπάθειά τους να μετατρέψουν τους μαθητές σε υπεύθυνους ψηφιακούς πολίτες, η ενότητα αυτή προτείνει ένα διδακτικό μοντέλο για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών σχεδίων μαθήματος, καθώς και πρακτικά παραδείγματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, να προσαρμοστούν ή να χρησιμεύσουν ως έμπνευση.

○ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Σε έναν κόσμο της πληροφοριακής αταξίας και της πληροφοριοεπιδημίας, οι ερευνητές και οι αρχές ζητούν δράσεις κατά της παραπληροφόρησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018- Wardle & Derakhshan, 2017- Zarocostas, 2020). Σε αυτή την έκκληση, η εκπαίδευση περιγράφεται ως βασική άμυνα κατά της παραπληροφόρησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018). Ενώ έρευνες από όλο τον κόσμο έχουν επισημάνει εδώ και καιρό την ανάγκη να διδάσκονται τέτοιες δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας από νωρίς στις επίσημες σχολικές εμπειρίες των μαθητών (π.χ. Batool & Webber, 2019- Bowler et al., 2001- Moore & Kearsley, 2005), η ευρέως διαδεδομένη διδακτική πρακτική στην K-12 παραμένει ελλιπής και ασυνεπής. Πάνω από μια δεκαετία πριν, μία από τις κορυφαίες ανησυχίες που ανέφεραν οι εκπαιδευτικοί σε μια πρώιμη μελέτη ήταν ότι πολλοί «μαθητές δεν διαθέτουν δεξιότητες κριτικής αξιολόγησης των διαδικτυακών πληροφοριών» (Vega & Robb, 2019). Ταυτόχρονα, υπάρχει ουσιαστική έρευνα που δείχνει ότι οι διδακτικές πρακτικές που αναπτύσσουν τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό στα μέσα λειτουργούν. Πράγματι, αρκετές μελέτες δείχνουν ότι όταν στους μαθητές δίνονται ευκαιρίες εκμάθησης τέτοιου γραμματισμού για να εξασκήσουν τις δεξιότητές τους, οι ικανότητές τους όντως βελτιώνονται (Echeverria et al., 2018- Kohnen et al., 2020- McGrew, 2020). Έχει διαπιστωθεί ότι η ρητή διδασκαλία του πληροφοριακού γραμματισμού και του κριτικού ψηφιακού γραμματισμού αυξάνει την πιθανότητα οι μαθητές να διακρίνουν σωστά μεταξύ ακριβούς και ανακριβούς διαδικτυακού περιεχομένου (Kahne & Bowyer, 2017). Στο σύνολό τους, οι μελέτες αυτές δείχνουν ότι οι μαθητές γυμνασίου, λυκείου και πανεπιστημίου που έλαβαν μαθήματα σχεδιασμένα να βελτιώσουν τις ικανότητές τους να κρίνουν το ψηφιακό περιεχόμενο έγιναν πιο ικανοί να το κάνουν.

Έτσι, η ενότητα βοηθά τους/τις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες να σχεδιάσουν αποτελεσματικά σχέδια μαθήματος, στο συγκεκριμένο πλαίσιο της ανάπτυξης των ικανοτήτων των μαθητών για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Ο

σχεδιασμός του μαθήματος αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της οργάνωσης της διδακτικής διαδικασίας, υποστηρίζοντας τον/την εκπαιδευτικό στη δημιουργία μιας ισορροπίας μεταξύ των διδακτικών στόχων, του μαθησιακού περιεχομένου, των διδακτικών στρατηγικών (μέθοδοι και διδακτικό υλικό) και των στρατηγικών αξιολόγησης (μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης). Σε αυτή την ενότητα, οι δραστηριότητες επικεντρώνονται στον αποτελεσματικό σχεδιασμό του μαθήματος με βάση ένα σύγχρονο μοντέλο διδακτικού σχεδιασμού (Ilie, 2014a), καθώς και ένα σύνολο αρχών που καθοδηγούν την εκπόνηση του σχεδίου μαθήματος (Ilie, 2012, σελ. 60-63).

○ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μέχρι το τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να:

- μάθουν για τα βασικά χαρακτηριστικά των σχεδίων μαθήματος,
- μάθουν για ένα διδακτικό μοντέλο για τον σχεδιασμό των σχεδίων μαθήματος,
- μάθουν να αναπτύσσουν ένα σχέδιο μαθήματος για την καθοδήγηση των μαθητών στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης.

○ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

Σχέδιο Μαθήματος, Μοντέλο Διδασκαλίας, Τύπος Μαθήματος, Διδακτική Στρατηγική Διδασκαλίας, Λειτουργικοί Στόχοι

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Βασικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

European Commission (2022). Guidelines for teachers on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training. European Union. [Guidelines for teachers and educators on tackling disinformation and promoting digital literacy through education and training - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eip/eip-2022-01-01-guidelines-for-teachers-on-tackling-disinformation-and-promoting-digital-literacy-through-education-and-training-publications-office-of-the-eu-europa.eu)

Ilie, M. D. (2014a). An adaption of Gagné's instructional model to increase the teaching effectiveness in the classroom: the impact in Romanian Universities. *Educational Technology Research and Development*, 62, 767-794.

Ilie, M. (2014b). *EU citizen Handbook of instructional strategies on evidence based foundation for teaching in primary schools*. Eikon Editure.

Συμπληρωματικές Βιβλιογραφικές Αναφορές

Bowler, L., Large, A., & Rejskind, G. (2001). Primary school students, information literacy and the Web. *Education for Information*, 19(3), 201–223. <https://doi.org/10.3233/EFI-2001-19302>

Early, J. O., Robillard, A., Rooks, R., & Smith, R. L. (2024). Pedagogy and Propaganda in the Post-Truth Era: Examining Effective Approaches to Teaching About Mis/DisInformation. *Pedagogy in Health Promotion*, 10(3), 152-165. <https://doi.org/10.1177/23733799231218936>.

European Commission. (2018). *Action Plan against Disinformation. Joint communication to the European parliament, the European council, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions. Action Plan against Disinformation*. Brussels. https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-49/action_plan_against_disinformation_26A2EA85-DE63-03C0-25A096932DAB1F95_55952.pdf.

Gagné, R. and Briggs, L.J. (1974) *Principles of Instructional Design*. Holton, Rinehart & Winston.

Valverde-Berrocoso, J., González-Fernández, A., & Acevedo-Borrega, J. (2022). Disinformation and multiliteracy: A systematic review of the literature. *Comunicar*, 30(70), 97-110.

Επισκόπηση του Συμπληρωματικού Διδακτικού και Μαθησιακού Υλικού

Όλο το Συμπληρωματικό Υλικό που είναι απαραίτητο για την παράδοση της ενότητας είναι διαθέσιμο [εδώ](#):

- [Σ.Υ.10.1](#) - Περιγραφή των 12 διδακτικών γεγονότων σύμφωνα με το προσαρμοσμένο διδακτικό μοντέλο του Gagné.
- [Σ.Υ.10.2](#) - Μια γενική περιγραφή του εισαγωγικού στοιχείου ενός σχεδίου μαθήματος. Παρουσιάζει τις βασικές ενότητες και το είδος των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενότητα.
- [Σ.Υ.10.3](#) - Μια γενική περιγραφή της περιγραφικής συνιστώσας ενός σχεδίου μαθήματος. Παρουσιάζει τις βασικές ενότητες και το είδος των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενότητα.
- [Σ.Υ.10.4.1](#) - Παρέχει ένα παράδειγμα σχεδίου μαθήματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τύπου μαθήματος με τίτλο: «Μάθημα κατάρτισης δεξιοτήτων και ικανοτήτων».
- [Σ.Υ.10.4.2](#) - Παρέχει παράδειγμα σχεδίου μαθήματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τύπου μαθήματος με τίτλο: «Μάθημα εμπέδωσης».
- [Σ.Υ.10.4.3](#) - Παρέχει ένα παράδειγμα σχεδίου μαθήματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τύπου μαθήματος με τίτλο: «Μάθημα αξιολόγησης».
- [Σ.Υ.10.4.4](#) - Παρέχει ένα παράδειγμα σχεδίου μαθήματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τύπου μαθήματος με τίτλο: «Μάθημα απόκτησης γνώσεων».
- [Σ.Υ.10.5](#) - Περιέχει συνδέσμους για το μαθησιακό υλικό που χρησιμοποιείται στο παράδειγμα σχεδίου μαθήματος 1 (Σ.Υ.10.4.1).
- [Σ.Υ.10.5.1](#) - Παρουσίαση PowerPoint ως υποστηρικτικό υλικό για το 1ο παράδειγμα σχεδίου μαθήματος
- [Σ.Υ.10.5.2](#) - Μέσα ενημέρωσης που χρησιμοποιούνται στο παράδειγμα σχεδίου μαθήματος 1

- [Σ.Υ.10.5.3](#) - Λύσεις στην άσκηση στο παράδειγμα του σχεδίου διδασκαλίας 1
- [Σ.Υ.10.5.4](#) - Παρουσίαση PowerPoint ως υποστηρικτικό υλικό για το 4ο παράδειγμα σχεδίου μαθήματος
- [Σ.Υ.10.6](#) - Παρέχει ενδείξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εκπονηθούν οι επιχειρησιακοί στόχοι.
- [Σ.Υ.10.7](#) - Παρέχει κατάλογο μαθητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν/προσαρμοστούν από τους/τις εκπαιδευτικούς.
- [Σ.Υ.10.8](#) - Σύνδεσμοι για τις δύο κύριες πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη της ενότητας.
- [Σ.Υ.10.9](#) - Παρουσιάζει τρεις γνωστές ταξινομίες διδακτικών αρχών, για καθεμία από τις οποίες προσφέρουμε συγκεκριμένους ορισμούς καθώς και δείκτες ενσωμάτωσής τους στις διδακτικές δραστηριότητες.
- [Σ.Υ.10.10](#) - Παρέχει παραδείγματα μεθόδων/δραστηριοτήτων χρήσιμων για τη διαμορφωτική αξιολόγηση.
- [Σ.Υ.10.11](#) - Παρέχει παραδείγματα μεθόδων/δραστηριοτήτων χρήσιμων για την αθροιστική αξιολόγηση.
- [Σ.Υ.10.12](#) - Παρέχει έναν κατάλογο πηγών στις οποίες μπορούν να έχουν πρόσβαση οι εκπαιδευτικοί για να τους βοηθήσουν στο σχεδιασμό σχεδίων μαθήματος με θέμα την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Ποικίλλουν από ενημερωτικά άρθρα έως εκπαιδευτικά παιχνίδια.

Επισκόπηση του υλικού αξιολόγησης

Στην ενότητα αυτή χρησιμοποιούνται δύο δραστηριότητες αξιολόγησης:

1. Στο τέλος της ενότητας συλλέγεται ανατροφοδότηση σχετικά με τις απόψεις των συμμετεχόντων για το περιεχόμενο της ενότητας και τη μέθοδο παράδοσης, χρησιμοποιώντας ένα ηλεκτρονικό έντυπο με ερωτήσεις ανοικτού τύπου.
2. Όλοι οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν ένα ολόκληρο σχέδιο μαθήματος για ένα γνωστικό αντικείμενο της επιλογής τους με θέμα την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Οι συμμετέχοντες γράφουν αυτά τα σχέδια μαθήματος εκτός της ενότητας και τα αποστέλλουν στους εκπαιδευτές για να λάβουν ανατροφοδότηση σχετικά με αυτά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (εφαρμόσιμο σε όλες τις ενότητες)

- [Παρουσιολόγιο](#)
- [Λίστα Συμμετεχόντων](#)
- [Έκθεση Αναφοράς Σεμιναρίου](#)
- [Βεβαίωση Συμμετοχής](#)
- Έντυπα Αξιολόγησης: [Πριν](#) και [Μετά](#) την Εκπαίδευση

Λίστα Συμμετεχόντων

Χώρα:

Οργανισμός-εταίρος:

Αναγνωριστικό Σεμιναρίου:

Αριθ.	Όνοματεπώνυμο	Αριθμός τηλεφώνου	Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	Οργανισμός	Υπογραφή
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αριθ.	Όνοματεπώνυμο	Αριθμός τηλεφώνου	Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	Οργανισμός	Υπογραφή
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Παρουσιολόγιο

Αναγνωριστικό σεμιναρίου:

Ημερομηνία:

Ώρα:

Χώρος:

Αριθμός Σεμιναρίου:

Αριθ.	Όνοματεπώνυμο	Ημερομηνία	Ώρα έναρξης	Ώρα λήξης	Υπογραφή
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αριθ.	Όνοματεπώνυμο	Ημερομηνία	Ώρα έναρξης	Ώρα λήξης	Υπογραφή
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Έκθεση Αναφοράς Σεμιναρίου

Οργανισμός-εταίρος	
Χώρα Διεξαγωγής Σεμιναρίου	
Κωδικός Σεμιναρίου	
Μέθοδος Διεξαγωγής Σεμιναρίου	
ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ	
Οργανισμός	
Διεύθυνση	
Στοιχεία επικοινωνίας	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ	
Ημερομηνία και ώρα	
Διάρκεια	
Εκπαιδευτές/Συντονιστές	
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	
Αριθμός Συμμετεχόντων	
Ονόματα Συμμετεχόντων	

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

**Περίληψη Πληροφοριών /
Σύντομη Περιγραφή των
Συμμετεχόντων**

ΆΛΛΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

**Εδώ, μπορείτε να
περιγράψετε εν συντομία το
σεμινάριο, ή να αναφέρετε
οτιδήποτε άλλο θεωρείτε
απαραίτητο.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1. Παρουσιολόγιο

Παράρτημα 2. Φωτογραφίες

Παράρτημα 3. Παρουσιάσεις που χρησιμοποιήθηκαν (Powerpoint, Prezi etc.)

Παράρτημα 4. Φόρμες Αξιολόγησης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Βεβαίωση Συμμετοχής: [Πρότυπο Canva](#) (σύνδεσμος)

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Έντυπο Αξιολόγησης πριν από την εκπαίδευση

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Σημειώστε ένα X στο κατάλληλο τετράγωνο!)

1.1. Παρακαλείστε να αναφέρετε τη χώρα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η εκπαίδευσή σας.

☐	Κύπρος
☐	Ρουμανία
☐	Ελλάδα
☐	Πολωνία
☐	Βουλγαρία
☐	Ιταλία

1.2. Παρακαλείστε να δηλώσετε το φύλο σας επιλέγοντας την κατάλληλη απάντηση.

1. Αρσενικό
2. Γυναίκα
3. Προτιμώ να μην απαντήσω

1.3. Αναφέρετε την ηλικία σας: _____

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

2.1. Έχετε συμμετάσχει στο παρελθόν σε κάποια εκπαίδευση που να επικεντρώνεται στον ψηφιακό γραμματισμό ή στην εκπαίδευση στα μέσα ενημέρωσης;

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3. Να βελτιώσετε την ικανότητά σας να διδάσκετε την χρήση κριτικής σκέψης.
4. Να ενσωματώσετε νέα ψηφιακά εργαλεία στη διδασκαλία σας.
5. Να υποστηρίξετε καλύτερα τους εκπαιδευόμενους σας στην κατανόηση και τη χρήση των ψηφιακών μέσων.
6. Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε): _____

Παρακαλώ αξιολογήστε τις ακόλουθες δηλώσεις σε κλίμακα από το 1 (Διαφωνώ απόλυτα) έως το 5 (Συμφωνώ απόλυτα):

3.1 ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ICT (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας) & ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ

3.1 Δεξιότητες Χρήσης Υπολογιστών

1	2	3	4	5			
Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα			
3.1.1. Είμαι έμπειρος στη χρήση υπολογιστή.			1	2	3	4	5
3.1.2. Αισθάνομαι ότι μου είναι εύκολο να μάθω να χρησιμοποιώ προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών.			1	2	3	4	5
3.1.3. Κατανώ το λεξιλόγιο που σχετίζεται με τα λογισμικά υπολογιστών.			1	2	3	4	5
3.1.4. Αισθάνομαι ικανός να διαχειριστώ μια εργασία στον υπολογιστή χωρίς βοήθεια.			1	2	3	4	5
3.1.5. Είναι εύκολο για μένα να κατακτήσω τις δεξιότητες του υπολογιστή.			1	2	3	4	5
3.1.6. Είμαι σε θέση να επιλύω προβλήματα που σχετίζονται με τους υπολογιστές.			1	2	3	4	5
3.1.7. Αισθάνομαι ότι έχω τον έλεγχο του τι κάνω όταν χρησιμοποιώ ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα υπολογιστή.			1	2	3	4	5

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3.2 Κατανόηση της χρησιμότητας της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης

1	2	3	4	5			
Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα			
3.2.1. Πιστεύω ότι η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο.			1	2	3	4	5
3.2.2. Πιστεύω ότι η χρήση πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης αποτελεί ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό εργαλείο.			1	2	3	4	5
3.2.3. Πιστεύω ότι το περιεχόμενο της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης έχει ενημερωτικό χαρακτήρα			1	2	3	4	5
3.2.4. Σκοπεύω να χρησιμοποιήσω την πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης για να βελτιώσω τις δεξιότητες διδασκαλίας μου.			1	2	3	4	5
3.2.5. Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης θα με βοηθήσει να διατηρήσω το κίνητρο για την επαγγελματική μου ανάπτυξη.			1	2	3	4	5

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

4.1. ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

4.1 Κατανόηση των ψηφιακών μέσων

1	2	3	4	5				
Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα				
4.1.1.	Γνωρίζω ότι τα ψηφιακά μέσα αναπαράγουν πληροφορίες επιλεκτικά και μπορώ να ερμηνεύσω τα σχετικά μηνύματα. (π.χ. ρητά και σιωπηρά νοήματα των ψηφιακών μέσων)		1	2	3	4	5	
4.1.2.	Γνωρίζω πώς λειτουργεί η παραγωγή και η διανομή των πληροφοριών μέσα από τα ψηφιακά μέσα (π.χ. από την πηγή στο άρθρο, το φιλτράρισμα των ειδήσεων).		1	2	3	4	5	
4.1.3.	Γνωρίζω πώς το περιεχόμενο των ψηφιακών μέσων προσαρμόζεται στο κοινό στο οποίο απευθύνεται (π.χ. εξατομικευμένη διαδικτυακή προσφορά μέσω cookies, εφημερίδες/τηλεοπτικά κανάλια/ιστοσελίδες και το κοινό-στόχο τους)		1	2	3	4	5	
4.1.4.	Μπορώ να αξιολογώ το περιεχόμενο των ψηφιακών μέσων λαμβάνοντας υπόψη διάφορα κριτήρια (π.χ. ακρίβεια των πληροφοριών, σύγκριση των πληροφοριών, αισθητική).		1	2	3	4	5	
4.1.5.	Γνωρίζω τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις των ψηφιακών μέσων, όπως η παραπληροφόρηση ή η προκατάληψη.		1	2	3	4	5	
4.1.6.	Έχω επίγνωση της δικής μου συμπεριφοράς στα ψηφιακά μέσα (π.χ. πνευματικά δικαιώματα, παράνομες λήψεις, επικίνδυνη συμπεριφορά στα ψηφιακά μέσα).		1	2	3	4	5	

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

4.2 Κατανόηση της χρησιμότητας της κατάρτισης για την μελλοντική σας ανάπτυξη

1	2	3	4		5		
Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ		Συμφωνώ Απόλυτα		
4.2.1.	Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στο σχέδιο μαθήματός μου, θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας μου.		1	2	3	4	5
4.2.2.	Η χρήση ψηφιακών εργαλείων θα ενισχύσει το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων.		1	2	3	4	5
4.2.3.	Η προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού στα μέσα είναι ζωτικής σημασίας για την προετοιμασία των εκπαιδευόμενων για το μέλλον.		1	2	3	4	5

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Έντυπο Αξιολόγησης μετά από την εκπαίδευση

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Σημειώστε ένα X στο κατάλληλο τετράγωνο!)

1.1. Παρακαλείστε να αναφέρετε τη χώρα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η εκπαίδευσή σας.

☐	Κύπρος
☐	Ρουμανία
☐	Ελλάδα
☐	Πολωνία
☐	Βουλγαρία
☐	Ιταλία

1.2. Παρακαλείστε να δηλώσετε το φύλο σας επιλέγοντας την κατάλληλη απάντηση.

1. Άντρας
2. Γυναίκα
3. Προτιμήστε να μην απαντήσετε

1.3. Αναφέρετε την ηλικία σας: _____

Παρακαλώ αξιολογήστε τις ακόλουθες δηλώσεις σε κλίμακα από το 1 (Διαφωνώ απόλυτα) έως το 5 (Συμφωνώ απόλυτα):

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

2.2. Οργάνωση των δραστηριοτήτων.

1= διαφωνώ απόλυτα, 2= διαφωνώ, 3= δεν είμαι σίγουρος, 4= συμφωνώ, 5= συμφωνώ απόλυτα (Απλά βάλτε ένα X στο κατάλληλο πλαίσιο!)	1	2	3	4	5
2.1.1 Οι στόχοι της κατάρτισης ήταν ξεκάθαρα προσδιορισμένοι.					
2.1.2 Υπήρχε συμμετοχή και αλληλεπίδραση.					
2.1.3 Τα θέματα που καλύφθηκαν μου φάνηκαν χρήσιμα.					
2.1.4 Το περιεχόμενο ήταν καλά οργανωμένο και εύκολο στην παρακολούθηση.					
2.1.5 Το υλικό που διανεμήθηκε ήταν χρήσιμο.					
2.1.6 Αυτά που έμαθα θα είναι χρήσιμα στην εργασία/ζωή μου.					
2.1.7 Ο εκπαιδευτής είχε καλές γνώσεις επί των θεμάτων της κατάρτισης.					
2.1.8 Ο εκπαιδευτής ήταν καλά προετοιμασμένος.					
2.1.9 Οι στόχοι της κατάρτισης επιτεύχθηκαν.					
2.1.10 Ο χρόνος που διατέθηκε για την κατάρτιση ήταν επαρκής.					
2.1.11 Βρήκα τα μαθήματα και τις δραστηριότητες της κατάρτισης ενδιαφέροντα.					
2.1.12 Το πρόγραμμα κατάρτισης πέτυχε τους μαθησιακούς του στόχους.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

2.1.13 Η κατάρτιση βελτίωσε τις επικοινωνιακές και διαπροσωπικές μου δεξιότητες.					
2.1.14 Οι δεξιότητες που ανέπτυξα σχετικά με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT) και τον γραμματισμό στα ψηφιακά μέσα χάρη στην κατάρτιση, θα αυξήσουν τις επαγγελματικές μου προοπτικές.					
2.1.15 Οι υποδομές και το τεχνικό υλικό της κατάρτισης ήταν επαρκείς.					
2.1.16 Συνολικά, το περιεχόμενο αυτού του προγράμματος κατάρτισης ήταν καλής ποιότητας.					

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

2.2. Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων

2.2.1. Τι σας άρεσε περισσότερο σε αυτή την κατάρτιση (αναφέρετε ως 3 παραδείγματα);

1. _____
2. _____
3. _____

2.2.2. Ποιες πτυχές της κατάρτισης θα μπορούσαν να βελτιωθούν;

2.2.2. Πώς θεωρείτε πως θα βελτιώσετε τις μεθόδους διδασκαλίας σας ως αποτέλεσμα αυτής της κατάρτισης;

Σας ευχαριστούμε!

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.